

HRVATSKI DOMOBRAN

GLASILO DRUŠTVA HRVATSKI DOMOBRAN

5,00 kn | Zagreb, lipanj 1997. | God. VII. broj 3 (43)

27355

HRVATSKI DOMOBRAN 1868 1941 1991 ZAGREB HRVATSKOJ VJERNI SINOVI

U ovom broju

IZDAVAČ:
DRUŠTVO RATNIH VETERANA
HRVATSKI DOMOBRAN
Zagreb, Bauerova 21
tel.: 45 50 372

Predsjednik Društva:
Vladimir Šklopan

UREDNIŠTVO:
Zagreb, Ilica 13
Tel./faks.: 276-074

Glavni urednik:
Milan Sremčević

Zamj. glavnog urednika:
Selimir Mateša

Urednici:
Zvonimir Bakša
Fabijan Radonić
Vladimir Šklopan
Slavko Željezić

Lektor i korektor:
Eduard Hercigonja

– . –

REALIZACIJA:
"HELVETICA"
Zagreb, Sv. Duh 38
tel. 173-097, faks. 301-129

– . –

Glasilo izlazi dvomjesečno.
Pojedinačna cijena .....5 kn

God. pretplata:
za tuzemstvo .... 42 kn
za Europu .... 30 DM
za prekomorje .... 30 USD

Žiro račun 30102-678-78919

Devizni račun 2500-9982800-204044 kod Privredne banke d.d., Zagreb.

Pretplata se uplaćuje gotovinski, poštanskom uplatnicom, na adresu: Hrvatski domobran, Zagreb, Bauerova 21. Molimo sve pretplatnike koji obave pretplatu putem žiro-računa, da nam obvezno dostave presliku uplatnice.

Glasilo je prijavljeno Ministarstvu kulture i prosvjete - Sektoru informiranja i izdavanja periodične tiskovine i smatra se proizvodom iz čl. 19, točka 14. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga i na nj se ne plaća osnovni porez na promet.

– . –

Prilozi se dostavljaju na adresu uredništva. Rukopisi, fotografije i drugi prilozi ne vraćaju se.

Zna li tko?

STJEPAN MILOŠEVIĆ

Molim uredništvo da mi pomogne, nakon 55 godina, nešto saznati o ocu. Ne očekujem mnogo, no čovjek se uvijek nada.

Otac, Stjepan Milošević, rođen u Valpovu 19. 7. 1914. bio je vojnik 5. sati 2. bojne 14. pješačke pukovnije u Bileći. Nestao je za vrijeme borbe kod Klanka između 27. i 28. kolovoza 1941. Ja sam kći Božena i rodila sam se dva mjeseca nakon očeva nestanka o kojemu moja majka, koja je umrla 1956., nikad ništa nije saznala. Po majčinu pričanju, nakon rata smatrali su nas neprijateljima države i vrlo teško smo živjeli.

O ocu nikada nismo smjeli ni pitati, te sada, nakon 55 godina postavljam to u svoje ime i ime pokojne majke - sjeća li se itko moga oca ili zna li štogod o njegovoj sudbini.

Molim, obavijestite me, bit ću iskreno zahvalna.

Božica Milošević, 31550 Valpovo, Kolodvorska 43, tel. 031/652 467

VESELOMIR LUŠIĆ

Molim sve one koji nešto znaju o sudbini moga strica Veselomira Lušića rođenog 1905. u Gdinju na otoku Hvaru, da jave na moju adresu.

U činu domobranskog natporučnika 23. kolovoza 1941. postavljen je za zdravstvenog pomoćnika II. razreda.

24. veljače 1943. god. nalazi se kao rukovodni satnik u Domobranskoj bolnici u Sarajevu do premještaja 27. siječnja 1944. za skladištara Vojne bolnice u Otočcu u činu nadsatnika.

Po svršetku rata živi u Osijeku do proljeća 1947. Budući da ga je proganjao komunistički režim, po neprovjerenim podacima priključuje se križarskoj grupi na Papuku. Od tada mu se gubi svaki trag.

Nikola Lušić, 20243 Kuna Pelješac, Tel. /020/ 742-041

JOSIP GAMBERGER

Tražim svoga oca Josipa Gambergera, pukovnika, rođenog 18. siječnja 1894. g. u Tuzli. Bio je promaknut u poručnika 1915. g., a završio je vojnu školu u Beču.

Za vrijeme NDH nalazio se u Hrvatskom domobranstvu u činu pukovnika sa službom u Požegi. Godine 1945. nalazio se na službi u Travniku, odakle se povlačio sa svojim jedinicama preko Nove Gradiške prema Zagrebu. Zadnji put javio se iz Zagreba i to nekoliko dana po ulasku partizana u Zagreb. Od tada mu se zameo trag. 1947. g. neka nepoznata osoba jednom prilikom donijela je ovu njegovu sliku i rekla je samo da je onda još živio. Neke glasine sam čula kao da se nalazio i na Golom otoku.

Molim sve one koji bi nešto znali o mojem ocu JOSIPU GAMBERGERU. Ja sam njegova kćerka MELITTA PROSINEČKI rođena GAMBERGER i živim u ŠVEDSKOJ već 41 godinu. I sama sam prošla zatvore i logore po dolasku partizana u Požegu i vukli me po Papuku itd.

General Perišić, dobar prijatelj moga oca, vodio je akciju i tako me je pronašao i vratio me u Novu Gradišku i tu sam se posljednji put srela sa svojim ocem.

HVALA mnogo svakome koji nešto zna o mojem ocu. Mnogo pozdrava!

ZA HRVATSKU - UVIJEK!

Melitta Prosinečki, rođena Gamberger, Drottninggatan 2, 764 24 VÄSTARÅS, SVERIGE

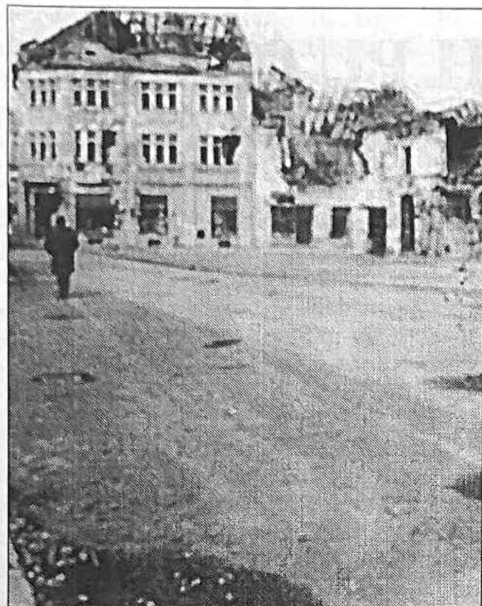
ANDRIJA (Ivan) BUŽANČIĆ

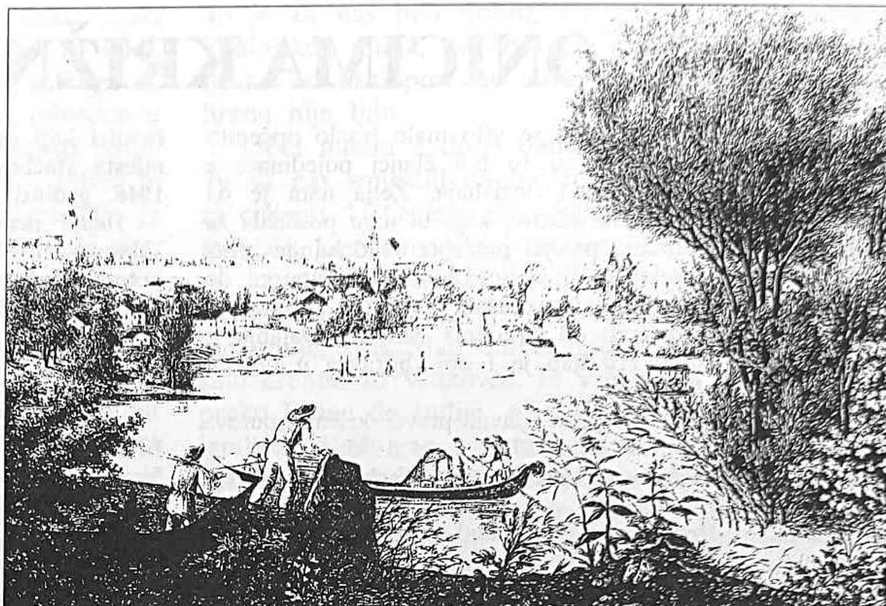
Molim da mi se javi tko što zna o mome ocu Andriji Bužančiću rođenom 4. 10. 1913. Za vrijeme NDH bio je pripadnik 3. sati, 5. bojne, 2. domobranske radne pukovnije u Slavonskom Brodu. Posljednji put javio se 19. 7. 1943.

Unaprijed velika hvala za svaku obavijest.

Milan Bužančić
Četvrt Vrilo 5/7
21310 Omiš
tel. 021/862-983

VLAK ZA VUKOVAR

1992. g.: Galerija umjetnina i zbirke Bauer

Künicke: VUKOVAR, Litografija iz XIX. st.

Predsjednik Republike pred polazak u Vukovar

Vlak za Vukovar

Predsjednik Republike u Vukovaru

Povratak

SUDIONICIMA KRIŽNIH PUTOVA

U našem glasilu do sada se vrlo malo pisalo općenito o križnim putovima, već su to bili članci pojedinaca s opisom njihovih stradanja i doživljaja. Želja nam je da upotpunimo temu križnih putova, koja bi nam poslužila za izradu većeg zbornika, pa je potrebno sadržajnije prići prikupljanju tih podataka o sudionicima od Bleiburga do rumunjske granice, s punim opisom kretanja i događaja koji su pratili križni put od stradanja nakon izdvajanja iz kolone i strijeljanja. Poželjan je i opis boravka u pojedinim većim logorima.

Poznati su nam do sada glavni pravci križnih putova nakon izručenja od Engleza 15. svibnja 1945.:

1. Bleiburg-Dravograd-preko Ptuja-Varaždin-Ludbreg--Koprivnica-Slatina-Osijek

2. Bleiburg-Dravograd-Celje-Zidani most-Krapina-Zagreb--Samobor

3. Krupendorf-Klagenfurt-Villach-preko Jesenica i Ljubelja-Ljubljana-Zagreb ili Samobor.

Ovim trećim pravcem kretali su se preživjeli i svi zarobljeni vojnici i civilno osoblje koji su na putu za Bleiburg ostali u Sloveniji i smješteni u logore: Laško--Huda Luknja-Raka/Krško-Kostanjevica-Celje-Trbovlje-Hrastnik-Zidani most-St. Vid kod Ljubljane, od kuda je većina sprovedena u Kočevski rog i ondje likvidirana (približno 30.000). Prema tome, bilo je sporednih kolona križnih putova kojima se dolazilo u Zagreb, Samobor ili Zaprešić.

Glavno skupljanje po povratku iz Slovenije bilo je u Samoboru, što se može dobro utvrditi iz nedavno izdane knjige **SAMOBOR – MALI BLEIBURG.**

Iz Samoborskog logora, smještenog između Sv. Nedelje na livadi do pod Samoborom, kolone su usmjeravane u Prečko **kod Zagreba, zatim u Bjelovar, Viroviticu, Daruvar, Pakrac, Požegu, Osijek, Vinkovce, Inđiju, Sremsku Mitrovicu, Petrovaradin, Vršac.** Iz Vršca pojedine kolone nastavile su put prema Srbiji (Zaječar, Niš) u rudnike Bor i Trepču, pa potom u Makedoniju gdje su na prisilnim radovima u radnim jedinicama ostajali do 1947. godine. **Iz Vršca je veći broj otpremljen u logor Kovin na rumunjskoj granici gdje su smješteni preživjeli hrvatski časnici koji su svakodnevno otpremani na poziv OZNE u mjesta službovanja ili rođenja sve do amnestije pa i do 1946. godine.**

Drugi pravac iz Samobora vodio je u Sisak (logor Viktorovac), Petrinju, Glinu, Ivanić Grad, Kutinu i izdvojen prema Bosni (Derventa-Prijedor-Banja Luka-Bosanska Dubica), da bi bili odvojeni dalje u pojedina mjesta, ondje likvidirani ili po preslušanju pušteni kući.

Treći pravac preko Klinča sela, Jastrebarskog, Karlovca, Vojnića, Topuskog itd.

Ako se zna za pojedina stratišta diljem Hrvatske – Klanjec, Krapina, Čazma, Toplička kosa, Čemernica kod Vrginmosta, Brezova glava, Vrbine kod Kloštra, Kozarevac, Limbuš šuma kod Đurđevca, Kamešnica kod Sinja, Resnička šuma između Sesveta i Ivanje Rijeke, Bezdan kod Kostrene, Kevina jama kod Splita – onda se može zaključiti da je uz glavne pravce križnih putova bilo i sporednih koji nisu službeno registrirani, već su ih otkrili pojedini sudionici. Upravo zbog toga mole se svi sudionici križnih putova da nam opišu dio svojeg puta s opisom događaja i točnog pravca kretanja, kako bismo dobili kompletniju sliku sveukupnih križnih putova, a time i logora u kojima su po nekoliko dana zastajale kolone iz kojih se odabiralo za likvidaciju **prema sudjelovanju u hrvatskoj vojsci od 1941. do 1945., pa čak i prema mjestu rođenja. Sudionike su provjeravali i organi OZNE i drugih vojničkih postrojbi.**

Kao primjer naše želje i poticaja za suradnju, u glasilu broj 3 donosimo opis križnog puta Stjepana Besedića, zarobljenog u Samoboru od kuda je na križnom putu **Samobor-Zdenčina-Karlovac skrenuo za Jaškovo kod Ozlja, da bi bio vraćen u Karlovac. Nakon toga je prošao Rečicu, Kupčinu, Pisarovinu, Lekenik, Sisak, Popovaču, Bjelovar, Viroviticu, Pakrac, Požegu, Osijek, Vinkovce, Rumu, Inđiju, Novi Sad, Sombor i dospio u Vršac** gdje otpušten i vraćen kući. U sljedećim brojevima nastavit ćemo sa sličnim primjerima, pa molimo čitatelje koji su također bili sudionici tog puta ili kojega drugog, da se jave, bilo da isprave navode, bilo da dodaju svoje dojmove kao važne čimbenike na tom križnom putu.

Vladimir Šklopan

KRIŽNI PUT STJEPANA BESEDIĆA

SAMOBOR-KARLOVAC-POŽEGA-VRŠAC

Slušam zasjedanje Sabora RH, čitam novine i primjećujem da sve više bivši partizani i antifašisti traže nekakvo izjednačenje s borcima Domovinskog rata, pa me to potaklo da napišem svoj križni put. Da ih prikažem kakvi su bili za Hrvatsku, kako se danas busaju u prsa, a danas se zna kako su poslije svršetka rata 1945. gonili na stotine tisuće domobrana, ustaša, civila, staraca, djece i žena, koji su pred njima bježali u Sloveniju, te gonili u kolonama od Bleiburga kroz cijelu Jugoslaviju do Makedonije. Neka se sjete koliko su poubijali nevinih ljudi koji su se samo borili za Hrvatsku, i bacali ih u jame Hrvatske i Slovenije.

Nisu se sjetili 45 godina da nas domobrane i ustaše izjednače sa sobom, dok su oni 45 godina imali sve privilegije - besplatnu vožnju vlakom, autobusom i besplatna ljetovanja na moru i u toplicama po mjesec dana. Za 5, 10 i 15 godina staža dobili su 2 do 3 puta više mirovine, dok sam ja, kad sam otišao u mirovinu 1979. godine, dobio 290.000 dinara mirovine, a oni su imali od 700.000 do 1.000.000. dinara. Nisu pitali kako ja s 40 godina staža dobivam tako malu mirovinu i kako živim.

Sad ću opisati svoj križni put od Samobora do Vršca na rumunjskoj granici. Nas oko 15 domobrana zarobljeni smo 15. svibnja kod Samobora i odvedeni

u park kod samoborske općine. Tu u krugu općine bila je manja zgrada, to je bio općinski zatvor koji su zvali "Asan kula". Drugi dan je stiglo oko 1.500 do 2.000 zarobljenika. Tu smo bili 5-6 dana, svaki dan išli smo na preslušavanje u općinu po 10 ljudi. Koga su odredili u park taj je ostao živ, a koga su zatvorili u "Asan kulu", taj je preko noći odveden u većim skupinama na strijeljanje u Samoborsko gorje. Koliko bi preko dana sabrali u "Asan kuli", toliko bi po noći strijeljali u šumi. Nakon 6 dana pristiglo je još nekoliko tisuća zarobljenika u Samobor i svi smo krenuli prema Karlovcu. U Zdenčini su nam priredili doček s kuhanim grahom, kuhan u bačvama od nafte. Iako nismo ništa jeli 6 dana, nismo mogli jesti taj grah, jer je smrdio po nafti. Kad smo došli pred Karlovac podijelili su nas u dvije kolone. Jedna kolona je krenula za Jaškov u Türokov dvorac. U toj koloni sam bio i ja, a druga kolona je krenula u Karlovac, u logor Luščić. Nakon 7 dana boravka u dvorcu došli smo i mi iz Jaškova u Luščić. Jedina hrana bila nam je što su nam davali civili po selima kuda smo prolazili, a to je bio koji komadić kruha i ništa više. Nakon par dana krenuli smo u koloni oko 4.000 zarobljenika od Karlovca preko Rečice Kupčine do Pisarovine. Tu smo prenoćili bez ikakve hrane. Drugi dan smo krenuli preko Pokupskog Lekenika za Sisak. Kad smo došli u Lekenik, prvi put smo dobili nešto za pojesti što su nam priredili mještani sela koji su nam dali ono što su imali i na tome, što su nam dali, lijepo smo im se zahvalili, jer je to bio za nas spas da ne sustanemo od gladi, a znalo se - tko nije mogao hodati toga su ubili. Taj isti dan navečer došli smo u Sisak u logor na Petrinjskoj cesti Viktorovac. Tu smo bili ograđeni s 3 reda bodljikave žice, tako da nam civili koji su donosili hranu nisu mogli dati. Tu smo prenoćili po grabama uz cestu. Drugi dan nastavili smo do Bjelovara. Kad smo došli u Bjelovar, smjestili su nas u ciglanu i vojarnu Vojnović, i to bez ikakve hrane, srećom je bilo trave, pa smo si uz put nabrali, te smo u logorima kuhali u porcijama. Nakon 2 dana krenuli smo za Viroviticu, pa odatle za Pakrac. Navečer smo stigli u Pakrac, do tada smo putovali samo po danu. Jedina noć koju smo putovali bila je od Pakraca do Požega; to je bila najkrvavija noć za cijelo vrijeme putovanja, a još da bude gore, padala je kiša cijelu noć. Govorilo se da moramo po noći putovati jer da ima u Papuku ustaša, kojih su se bojali. Pred večer, kad smo krenuli prema Požegi, govorilo se da nas ima oko 5-6 tisuća. Od tolikog puta bez hrane bili smo već iscrpljeni, ali smo morali dalje putovati. Po noći ljudi su padali od iznemoglosti. Na začelju kolone bilo je četvoro partizana naoružanih strojnicama i automatima; tko nije mogao hodati toga su ubili, tako su cijelu noć radili strojnice i automat. Drugi dan smo ujutro stigli u Požegu. Kad smo došli pred logor, komandant logora nije nas htio primiti dok nas ne prebroje. Komandant logora je naredio da svi iziđu iz kolone koji su služili u bivšoj jugoslavenskoj žardarmeniji, i da broje zarobljenike. Kad su prebrojili nije nas bilo više od 3.500 ljudi, znači da su onaj broj ljudi do 6.000 te noći poubijali. Nakon toga ušli smo u logor; to su bile staje u kojima je njemačka vojska držala konje. To je za nas bilo dobro, jer se tu nalazila gomila kuhinjskog gnoja, pa smo po tim gomilama nalazili ljuske od krumpira što smo kuhali i jeli, jer druge hrane nije bilo.

Opet nakon 2 do 3 dana krenuli smo za Osijek. Tu su nas smjestili na bajere gdje se kopala zemlja za ciglanu. U Osijeku smo naišli u drugom logoru na mladiće, koje su potkraj rata mobilizirali u domobrane i ustaše. To su bili mladići od 16-18 godina, bili su tako iscrpljeni da je za ono vrijeme, dok smo mi bili ondje, svaki dan umrlo njih 5 do 10. Iz Osijeka smo krenuli za Vinkovce. Iz Vinkovaca smo išli dalje preko Rume do Inđije, gdje smo došli na nogometno igralište. Kad smo tu stali, za čas su došli civili s batinama i tako su nas jedan sat tukli, a straža nije stala u obranu, već su mirno gledali kako nas mlate. Drugi dan smo stigli u Novi Sad na željezničku stanicu. Tu smo imali sreće jer je tu bila bugarska vojska koja se povlačila u Bugarsku. Oni su nam dali na vreće kruha pa smo se prvi put najeli kruha. Dali su nam cigareta. Od Novog Sada smo išli preko Sombora do Vršca, a to je bila zadnja stanica: to je bilo oko polovice srpnja. U Vršcu smo bili do 15. kolovoza. Radili smo u vinogradu i čistili vojarnu, a 15. kolovoza došla je amnestija, pa su nas po skupinama puštali doma.

Sa mnom su na križnom putu bili: Drago Bezjak iz Samobora, Franjo Jakšeković iz Buljinca kraj Bjelovara, Juraj Šklopan iz Đurđevca, Josip Rajtarić iz Svete Klare, Antun Juranović iz Zagreba, Drago Novosel iz Ozlja i Ivan Zelenić iz Karlovca. Evo tako su postupali s nama ondašnji partizani antifašisti koji sada kažu da su se borili za Hrvatsku. Ubijali su Hrvate, domobrane ustaše, pa starce i djecu. Neka se sjete Bleiburga, Jazovke, pa sve do Makedonije, koliko su pobili nevinih ljudi samo zato jer su se borili za svoju domovinu i bili Hrvati. Neka se sjete Hrvati partizani što je izrekao pok. Ivan Šibl: "Prošlosti se sramim, a budućnosti nemam." On je bio jedini Hrvat koji se sjetio svoje zablude. Neka se sjete svi preostali partizani svoje krivnje iz prošlosti. Pozdravljam sve svoje zapovjednike iz rata od 1941 - 1945. Josipa Aleksića, bojnika u Sisku, satnika Danila Kristiana, natporučnika Ivana Medveščaka, natporučnika Dragutina Majetića. Posljednjeg zapovjednika, poručnika Vladimira Šklopana, najviše sam cijenio.

Ja sam bio domobranski vodnik Prve udarne Hrvatske divizije, koja je sve do kapitulacije uvijek pobjeđivala herojske, takozvane, partizane. Domobranima koje sam spomenuo, a još su živi, želim svima mnogo sreće i zdravlja, a onima koji su umrli i poginuli, neka im je lahka ova napaćena hrvatska zemlja.

Zadnja moja vojna služba bila je Prva opkoparska satnija Prve bojne 20. pukovnije 1. Hrvatske divizije.

Predlažem da se cesta od Pakraca do Požege obilježi u spomen tolikim palim žrtvama.

Stjepan Besedić

KOMEMORACIJA BLEIBURGU U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI

Ogranci naše Udruge s područja Županijskog vijeća Županije dubrovačko-neretvanske i ove godine dostojanstveno su komemorirali 52. obljetnicu najveće tragedije hrvatskog naroda i vojske, obljetnicu svih naših Bleiburga.

U Dubrovniku je, 12. svibnja, župan naše Županije, dr. Jure Burić, u nazočnosti brojnih predstavnika građanskih i vojnih vlasti, položio vijenac na Spomen-križ a tijekom svečane županijske skupštine minutom šutnje odana je počast poginulim hrvatskim braniteljima, žrtvama Bleiburga i Križnog puta.

Predstavnik našega vijeća, g. Antun LUKAČEVIĆ skupa s predstavnicima naše Središnjice, prisustvovao je 15. svibnja komemoraciji na Bleiburškom polju.

Istoga dana su, u Dubrovniku, na starom domobranskom groblju, u prisutnosti dožupana g. Franka BURMAZA, predstavnika županijske uprave, predsjednika županijskog vijeća naše udruge Luja PEŠEVIĆA, predsjednika gradskog vijeća udruge Tonča KRASOVCA, tajnika HDPZ Luja LASIĆA i brojnih članova Udruge i obitelji poginulih i ubijenih, položeni županijski i društveni vijenac. Nakon toga je u obližnjem svetištu Gospe od Milosrđa služena sveta misa zadušnica.

Također toga dana, u organizaciji našeg Ogranka za Konavle, u školi Cavtat održano je predavanje o Bleiburgu. Predavač je bio predsjednik našeg ogranka Stijepo Trojanović.

Na otoku Lastovu ravnatelj osnovne škole prof. Ivan RAJKOVIĆ, i sam dijete bleiburške žrtve, održao je predavanje profesorima i učenicima.

Ove je godine središnja komemoracija za područje naše Županije održana u Opuzenu.

Dana 14. svibnja u 19 sati, u prepunoj crkvi Sv. Stipana, odslužena je svečana koncelebrirana sveta misa za sve žrtve Bleiburga i poraća. Misu je, uz pomaganje don Stipe JERKOVIĆA, Ivana VRDOLJAKA i Sražena DUKIĆA, predvodio fra Martin PLANINIĆ. On je u svojoj propovijedi podsjetio kako je po završetku 2. svjetskog rata hrvatska vojska bila izručena razbojnicima. Tijekom mise pročitana su imena 115 žrtava s područja Opuzena i Slivna.

Sutradan, 15. svibnja, na groblju sv. Ante, na Rabi, položen je vijenac na središnji križ.

U 19 sati je, u Opuzenskoj gradskoj vijećnici, održan komemorativni skup. Njemu su, uz članove naše udruge, prisustvovali dožupan prof. Luka ŠILJEG, gradonačelnik Opuzena Zvonimir TUTAVAC, načelnik općine Slivno Dražen ČOVIĆ, predsjednik HDZ-a Opuzena Ivo MIHALJEVIĆ, predsjednik UHDDR-a i predstavnici javnog života grada i općine.

O najvećoj tragediji hrvatskog naroda govorili su predsjednik našeg Ogranka Nikša JURINOVIĆ, Miro VIDOVIĆ, Ivo MIHALJEVIĆ i Luka ŠILJEG koji je, između ostalog rekao: "Hrvatski je narod za uvijek odlučan da obrani hrvatsku državu kojoj su hrvatski domobrani i ustaše dali temelje. Za Hrvatsku ćemo živjeti, a ne kao do sada, umirati. Nju moramo štititi, čuvati i voljeti.

O uzrocima i posljedicama Bleiburga govorio je predsjednik županijskog vijeća Udruge Lujo PEŠEVIĆ. On je, između ostalog, rekao: "Neprijatelji hrvatske države i naroda, kojekakvi četnici, boljševici i lijevi socijalisti, lagali su 45 godina da su Hrvatsku osnovali fašisti i nacisti. Hrvatsku je osnovao i za nju se borio cijeli hrvatski narod, uključujući i ustaše. Ona je bila vječna težnja svih Hrvata.

Nas su boljševici napadali da smo fašisti. Ali činjenice govore drukčije. Nacistička Njemačka i Staljinov SSSR zajednički su napali i raskomadali Poljsku još 1939. godine. A Rusi su zarobljene poljske časnike i intelektualce poubijali u Katinskoj šumi.

Ako je nad ikom izvršen genocid u našim prostorima, onda je on izvršen nad Hrvatima, i to ne samo 1945. godine."

Komemorativni skup završio je odavanjem počasti svim žrtvama obaju domovinskih ratova i poraća.

Za organizaciju skupa u Opuzenu zaslužni su predsjednik Ogranka Nikša JURINOVIĆ, dopredsjednik Nikola BJELIŠ i tajnik Tomo POPOVIĆ, na čemu im velika hvala.

Lujo Pešević
predsjednik Županijskog vijeća

KRIŽNI PUT

Sjećam se kolone duge,
Što danima se iz Bosne
Kroz Sloveniju vuče,
Odlazi vojska naša i druge,
A za njom ljudi, žene
I djeca bježe od kuće.

Vidim kako se prevrću kola.
Niz padinu u rijeku zajedno
Konji, žena i djeca lete.
Ja vrištim bosa i mrtva napola,
Od straha sam tog trenutka
U desetoj godini prestala biti dijete.

Na kola više nisam sjela.
Propješačila sam Sloveniju cijelu
Umorna, bosa i krvavih nogu.
Tri mjeseca sam prženu juhu jela
Bez mesa, voća ili čokolade,
Ali ostadoh živa, hvala Bogu!

Četrdeset pet godina šutnje.
Ni najbolji prijatelji
Za to nisu znali!
Ostala su sjećanja i slutnje,
Jesu li negdje živi?
Ili su na Poljani ostali?

Gdje su Silvestar, Pepo i tata?
I mnogi drugi, što su
Na Križni put pošli?
Vratila su se moja dva brata,
Mama, teta, sestra i ja,
A ostali nisu natrag došli.

Pedeset i jednu godinu prođoh.
Ponovo krenuh Križnim putom
Da obnovim sjećanje svoje.
Kada na zelenu Poljanu dođoh
Sjetih se šume i pruge,
Ali Poljana je bila krvave boje!

Pomolih se za sve što su tada pali
I u ovom ratu što svoje
Izgubiše živote.
Svi su život za Hrvatsku dali,
A kako će krivci za to
Moći živjet od sramote?!

Marija Fury-Marković, rod. Primorac
Osijek, Vijenac I. Meštrovića 37

SUDIONICI KRIŽNOG PUTA

Nastavak

Pripremio: Z. Dianek

Red. broj	PREZIME (OČEVO IME) IME Datum i mjesto rođenja	ADRESA STANA	ČIN I JEDINICA	MJESTO-DATUM ZAROBLJEN	OTPUŠTEN
661.	ANDREIS (ANTUN) SLOBODAN 20. 3. 1927. Vela Luka	VELA LUKA Ulica 61	domobran 1. Doj.bojna Zgb	BLEIBURG 14. 5. 1945.	ZAGREB 26. 6. 1945.
662.	ANDROKOVIĆ (IVAN) BOŽIDAR 26. 9. 1928. Varaždin	VARAŽDIN M. Vidovića 3	vojničar PTS	VARAŽDIN 15. 5. 1945.	APATIN 15. 8. 1945.
663.	ANDLAR (IVAN) MIJO 22. 4. 1926. G. Jelenska	POPOVAČA Gornja Jelenska 176	mornar-strijelac na torp. brodu	M. JAPKENICE 16. 4. 1945.	S. BARTOLOMEO 10. 10. 1946.
664.	CRNJAK (BALDO) MIHO 12. 10. 1926. Slano	DUBROVNIK A. Hebranga 80	vodnik 369. Hrv. div.	EISENKAPPEL 15. 5. 1945.	DRVAR 24. 8. 1925.
665.	CANJAR (MARKO) IVAN 6. 5. 1923. Novska	OTOČAC Ćirila i Metoda 2	poručnik I. Gorski zdrug	BLEIBURG 15. 5. 1945.	KOVIN 9. 8. 1945.
666.	CUKINA (FRANJO) IVAN 24. 11. 1927. Ilovac	Ozalj Podgraj 18	dorojnik Posadna bojna	OZALJ 5. 5. 1945.	VALJEVO 26. 9. 1945.
667.	CAREVIĆ (MATO) IVO 18. 7. 1921. Gornja Brela	ČILIPI Bistreće 4	desetnik Školska bojna	DRAVOGRAD 15. 5. 1945.	IMOTSKI 21. 10. 1945.
668.	ČAVIĆ (ĐURO) VLADO 25. 5. 1925. Banja Luka	ZAGREB Sv. Duh 41/1	poručnik Ust. pos. bojna Banja Luka	MARIBOR 14. 5. 1945.	nestao u Mariboru
669.	ČORAK (MATO) IVAN Čorkova Uvala, Podlapača	KUTINA Repušnica 43	domobran I. Gorski zdrug Kutina	BLEIBURG 15. 5. 1945.	POŽEGA 30. 8. 1945.
670.	ČIČAK (MATO) STIPO 10. 8. 1923. Tunjestala	ZAGREB Hrgovići 31	domobran Dop. bojna Zagreb	KOREN SEDLO 12. 4. 1945.	NEGOTIN 30. 8. 1945.
671.	ČUKLI (BOŽIDAR) MARCEL 16. 1. 1921. Zagreb	ZAGREB Teslina 14	domobran Prosvjetna bojna	SLOVENJ GRADEC 30. 7. 1945.	OSIJEK 15. 5. 1945.
672.	ČIPČIĆ (MARKO) BOŽIDAR 6. 9. 1925. Benkovac	ZAGREB Gajeva 5	vodnik Stožer PTS-a	BLEIBURG 15. 5. 1945.	BJELOVAR 20. 6. 1945.
673.	ČIŽMAR (IVAN) IVAN 23. 5. 1923. Stari Gradac	RIJEKA A. Barca 3/b	vodnik 383. pukovnija	BLEIBURG 15. 5. 1945.	STARI FUTOG 16. 10. 1945.
674.	ELTER (JOSIP) FRANJO 21. 2. 1930. Osijek	OSIJEK Krapinska 4	učenik - povlačila se čitava obitelj	ĐURĐEVAC 5. 5. 1945.	VALPOVO 7. 10. 1945.
675.	EMICH (RUDOLF) BOGOMIR 8. 11. 1923. Osijek	OSIJEK Lj. Posavskog 15	zastavnik I. Hrv. ud. div.	CELJE 11. 5. 1945.	KOVIN 8. 11. 1945.
676.	EBERHARDT (PAVAO) STJEPAN 4. 9. 1920. Vukovar	ZAGREB Breščenskog 8	poručnik Zrak. doj. sat.	BLEIBURG 15. 5. 1945.	BJELOVAR 31. 5. 1945.
677.	FRNTIĆ (LUKA) FRANJO 9. 9. 1919. Grubišno Polje	ZAGREB Trnsko 28	zastavnik IV. Lovački zdrug	ZAGREB 7. 5. 1945.	POŽEGA 9. 9. 1945.
678.	FEKEŽA (DRAGUTIN) MARKO 30. 4. 1926. Rakovac	BOBOVEC TOMAŠEVEČKI 16	domobran I. Gorski zdrug	ZAGREB 8. 5. 1945.	BJELOVAR 15. 7. 1945.
679.	FRANČESKI (ALEKS.) ALEKSANDAR 1. 7. 1927. Slavonski Brod	SLAVONSKI BROD Brlićev trg 2	dom. Brzi zdrug 2. bojna Vrbovec	ZAGREB 9. 5. 1945.	BJELOVAR 25. 5. 1945.
680.	FRANIĆ (NIKOLA) DRAGAN 7. 9. 1929. Drškovci	POŽEGA Zagrebačka 50	pitomac DZŠ	BLEIBURG 15. 5. 1945.	POŽEGA 10. 8. 1945.
681.	FRANKOVIĆ (JANKO) VLADIMIR 22. 4. 1925. Karlovac	KARLOVAC Gornja Švarča 48	vojničar PTS 1. bojna	BLEIBURG 15. 5. 1945.	KARLOVAC 14. 8. 1945.
682.	FRKAČ (MIJO) PAVAO 27. 12. 1919. Petrijanec	PETRIJANEC V. Nazora 58	narednik IV. Hrv. dom. div.	PETRIJANEC 8. 5. 1945.	BELI MANASTIR 9. 7. 1945.
683.	KAPITAN (JURAJ) STJEPAN 15. 11. 1921. Krapinica	BUDINŠČINA Krapinica 35	vodnik II. Gorski zdrug	BRAČAK 8. 5. 1945.	KONJŠČINA 15. 11. 1945.
684	KLUČEVIĆ (MATO) FRANJO 1. 3. 1928. Komarka BiH	IZBJEGLICA iz BiH	vojničar PTS 3. bojna	BLEIBURG 15. 5. 1945.	PANČEVO 30. 10. 1945.
685.	KRKOVIĆ (MIJO) STJEPAN 11. 4. 1927. Hum	HUM 185	domobran I. Dojavna bojna	SLOV. GRADEC 13. 5. 1945.	KAČANIK 4. 10. 1945.
686.	KOVAČ (ILIJA) MATE 9. 12. 1927. Posušje	izbjeglica iz BiH hotel Laguna Zgb	domobran I. Gorski zdrug	DRAVOGRAD 16. 5. 1945.	ŠTIP 3. 11. 1945.
687.	KEREŽI (MATIJA) JOSIP 30. 12. 1926. Petrijanec	AUSTRALIA COMO NSW	desetnik I. Hrv. leg. div.	BLEIBURG 15. 5. 1945.	VELES 30. 8. 1945.
688.	KEZELE (MATO) IVAN 1. 1. 1927. Gornja Jelenska	POPOVAČA Gornja Jelenska	domobran I. Gorski zdrug	BLEIBURG 15. 5. 1945.	ZAGREB 12. 6. 1945.
689.	KORUŽNJAK (TOMO) VILIM 14. 5. 1920. Višnjevac	ZAGREB Sokolgradska 65	narednik-topnik IV. Gorski zdrug	BLEIBURG 15. 5. 1945.	ŠID 25. 11. 1945.
690.	KUNTĆ (JAKOB) IVAN 28. 10. 1924. Voloder	POPOVAČA, Voloder Zagrebačka 45	dom. Posadna bojna Zagreb	ZAGREB 12. 5. 1945.	BITOLA 20. 9. 1945.

Susreti

SUSRET S GENERALOM ČERVENKOM

Nije to bio prvi ispraćaj u više nego zasluženu mirovinu generala Zbora ZVONIMIRA ČERVENKA, doskorašnjeg načelnika Glavnog stožera hrvatske vojske. Ovoga puta ispratili su ga domobrani, ratnici Drugoga svjetskog rata.

Dne 10. lipnja 1997. u prostorijama Društva političkih zatvorenika Hrvatske, u užem krugu, održana je skromna ali vrlo prisna svečanost u čast generala ČERVENKA. U organizaciji Društva HRVATSKI DOMOBRAN, a na inicijativu predsjednika Društva g. VLADIMIRA ŠKLOPANA, u nazočnosti predsjednika zagrebačkog Ogranka g. MLADENA GRGCA, predsjednice DPZH-a gđe. KAJE PEREKOVIĆ, domaćice svečanosti, jednog od najpoznatijih slikara-naivaca g. IVANA RABUZINA, književnika g. DARKA SAGRAKA te vodećih članova Središnjice Društva, u srdačnom razgovoru proveli smo par sati, evocirajući trenutke dosadašnjeg druženja i planirajući buduće.

I. Rabuzin prima plaketu *Snimio: S. Železić*

Toplim riječima g. Šklopan je pozdravio generala Červenka nazvavši ga "ocem domobranstva", aludirajući time na njegove ne samo zasluge već i tegobna ali nepokolebljiva nastojanja oko osnivanja domobranstva u ovoj našoj lijepoj i slobodnoj domovini. Njegov uspjeh je ne samo u osnivanju, već i u organizaciji i provedbi ustrojstva domobranstva koje se danas nalazi na braniku svakoga kutka Domovine, a jučer je osiguralo njenu slobodu zajedno s formacijama garde i policije u danas već povijesnim bitkama kojima je u svojoj posljednjoj vojnoj funkciji general Červenko upravljao.

Na sjećanje na današnji dan, uz par prigodnih riječi, bivši domobran a danas slikar-naivac, g. Rabuzin poklonio je generalu Červenku veliku sliku pejsaža naših krajeva, izrađenu za ovu priliku.

Predsjednica DPZH-a gda. Pereković, domaćica svečanosti, pozdravila je generala Červenka podsjećajući na dane zajedničkog robijanja u bivšoj državi i poželivši mu sreću i uspjeh u daljnjim aktivnostima. Sa zahvalnošću za poklonjenu sliku, g. Rabuzinu je uručena spomenica-plaketa Društva HD.

S par srdačnih riječi g. Sagrak je pozdravio g. Rabuzina poklonivši mu svoju knjigu "ZAGREB 1941--1945.".

General Červenko prima sliku
snimio: S. Železić

Dirnut svim pozdravnim riječima, general Červenko se na njima i poklonima srdačno zahvalio te nastavio u kratkim crtama, opisavši svoj životni put, mladenačka stremljenja, nade i razočaranja, no, i na kraju sretan tijek zbivanja stvaranja slobodne Hrvatske u kojima je imao veliku sreću da i sam djelotvorno sudjeluje. Danas, iako prestaje njegova dosadašnja aktivnost, kao sabornik ima priliku još šire djelovati, a to će sigurno i iskoristiti. Na slici se zahvalio napomenom da će za ovu lijepu veliku sliku naći dostojan prostor u svome malom stanu.

Uz pljesak i nazdravicu ispratili smo ga očekujući daljnju i još tijesniju suradnju.

MS

Obljetnice

SPOMENDAN 15. SVIBNJA

Nastupom slobode krvlju izborene, želja dostojno obilježiti spomendan 15. svibnja 1945. postala je ostvarljiva nakon skoro polustoljeća šutnje i zato je naše Društvo već na osnivačkoj skupštini 1991. donijelo odluku:pohoditi svake godine Spomen-obilježje na bleiburškom polju, okititi ga cvijećem i upaliti svijeće, što su do sada prihvatili kao jedino moguće svi Ogranci potvrdivši takvu odluku i na svim do sada održanim sjednicama Izvršnog odbora Društva i na svim dosadašnjim skupštinama SREDIŠNJICE. Jednako tako na taj dan, nakon izgradnje spomenika 1994. ŽRTVAMA BLEIBURGA I KRIŽNIH PUTOVA na Mirogoju, obilježavanje je priredila Središnjica uz po koje izaslanstvo Ogranaka iz većinom bližih gradova, a od ove godine i novoutemeljenog Ogranka Zagreb.

Taj paralelizam obilježavanja istovjetnog dana na dva razna mjesta, tj. na Bleiburgu i Mirogoju ili bilo gdje drugdje u domovini, ne treba shvatiti kao neko sučeljavanje niti onda, ako se za obilježavanje odabere koji drugi dan. Tu pojavu treba promatrati i tumačiti ishodom usklađenosti htijenja i mogućnosti što je u cijelosti prirodna pojava pa onda s tim u vezi isključuje se bilo kakvo oporbeno stajalište, jednako tako niti u pomisli, a kamoli u tvrdnji uz želju tumačiti to nekom nedomoljubnom namjerom. Postoji još jedna činjenica koju, promatrajući tu pojavu, moramo uvažavati. Bleiburg, spomenik Žrtvama 15. V. 1945. na Mirogoju kao i sva spomen-obilježja istoga datuma treba promatrati kao hodočasna mjesta jer to ona svojom simbolikom i jesu. A hodočasnim mjestima može se ići u pohod tijekom cijele godine, ali i određeni dan u mjesecu svake godine ima posebno značenje jer je to SPOMENDAN.

U obilježavanju 52. obljetnice Bleiburških žrtava kao središnjeg mjesta u domovini priređeno je euharistijsko slavlje u crkvi Krista Kralja na Mirogoju koje je predvodio vojni vikar msgr. Juraj Jezerinac uz sudjelovanje, već po tradiciji, rektora crkve Vladislava Tomca i drugog svećenika uz sudjelovanje mješovitog zbora "Kralj Zvonimir" pod vodstvom prof. Vinka Glasnovića, čime je slavlje bilo uveličano.

Nakon sv. mise zadušnice slijedila je povorka do spomenika hrvatskim žrtvama Bleiburga i križnih putova radi polaganja vijenaca gdje se odvio i ostali dio programa.

Zatekli smo vijenac Sabora Republike Hrvatske koji je položilo već ranije izaslanstvo predvođeno predsjednikom Sabora akademikom Vlatkom Pavletićem.

Vijence donijete u povorci položili su u ime Središnjice Društva HRVATSKI DOMOBRAN predsjednik Vladimir Šklopan, slijedio je vijenac HD Ogranka Karlovac, Udruge hrvatskih veterana Domovinskog rata, Društva hrvatskih političkih zatvorenika, Društva "Hrvatska žena" i Ministarstva rada i socijalne skrbi čiji je vijenac položio doministar Vicko Goluža. Vijenac Vlade Republike Hrvatske položilo je kasnije izaslanstvo predvođeno potpredsjednicom Vlade dr. Ljerkom Mintas-Hodak.

Nakon himne koju je otpjevao mješoviti zbor »Kralj Zvonimir«, slijedio je govor predsjednika Društva HRVATSKI DOMOBRAN g. Vladimira Šklopana, koji donosimo u cijelosti:

»Povijest hrvatskog naroda, povijest je grobova, povijest mučenika. Narod živi od živih, ali i od mrtvih, besmrtan po koljevkama, ali i po rakama. Tko pravednički živi ne boji se smrti, kult mrtvih je kult života. To posebno vrijedi za mučenike Bleiburga i Križnih putova.

Bleiburg je najteže biološko osakaćenje hrvatskog naroda od dolaska na Jadran do danas. Od svih mačeva koji su nas kroz stoljeća kljaštrili, kršili, krsali i sijekli, bleiburški je mač u jednom mahu grozno osakatio hrvatsko narodno stablo. Bleiburg je najveće oslabljenje hrvatskih duhovnih snaga. Jame Bleiburga i Križnih putova progutale su za nekoliko dana nekoliko desetina tisuća hrvatske mladosti, svijesne, borbene i na žrtve spremne hrvatske vojske. Pokošen je naraštaj od kojeg možda ne bi bilo boljega u hrvatskoj vojničkoj povijesti. Oni po svojoj smrti postali su potpuna svojina svoga naroda, pripadaju domovini kao žrtve na njezinu oltaru. U grobištima i stratištima je snaga koja ne umire, mučenici su umrli da narod po njima ostaje vječan, gomila srdaca koja su izgorjela u ljubavi za Hrvatsku, veliki su svjetionik, koji osvjetljava narodne putove i ciljeve, obilježava međaše.

Među hrvatskim mučenicima do neba strši i vapi gomila hrvatskih leševa, nepregledne, nebrojene i neoznačene rake i nose zajedničko ime Bleiburg. Mučenici su naši u svojim suzama i svojim znojem i svojom krvlju obilježili putove, zatrpali sve jarke, provalije, naselili sva groblja kud god je prošla ova jezovita "kolona smrti" na svom užasnom hodu i ulaskom u grobnicu Hrvatske.

Narod živi od pobjede, ali i od poraza. Često porazi za narod kriju veću snagu od pobjede. Živimo od kraljevskog sjaja 1925., ali i od krvavog pokrova na Gvozdu 1096. i mraka iz 1918., od umorstva iz 1928. Bleiburg je naše golemo i krvavo Grobničko polje, pala je nikad pobijeđena hrvatska vojska. Nije ovo mjesto ni prigoda govoriti o krivici za Bleiburg.

Niti tko nas je doveo do njega, niti tko nas je poveo pod taj trijem strave i užasa, jezovitiji od Danteova pakla. Jedino je sigurno, da ovako junačka vojska nije zaslužila onu izdaju i onakav svršetak. Onakvi pobjednici iz četirigodišnjih vojevanja nisu zaslužili onakvu smrt i ono poniženje.

Navršava se više od pola stoljeća od tragedije Bleiburga; nije to jedan dan 15., nije ni jedan svibanj, niti je jedna godina 1945. Bleiburg je samo posljedica, pripreman mnogo godina prije, a trajao je i više godina poslije tragične 1945. Na grobovima mučenika, na patnjama i žrtvama, na borbi čitavog hrvatskog naroda procvala je i uzrasla, kao bogom dani cvijet iz plodne zemlje, krvlju i suzama i znojem natopljena naša mlada republika, za koju svjedoči ovaj Spomenik, i u domovinskom ratu na tradicijama junaštva hrvatskog vojnika mlada hrvatska vojska koja je u domovinskom ratu nadčovječnom snagom i s ljubavi u srcu za Hrvatsku postala simbolom vječne slobode hrvatskog naroda. Zato ovaj Spomenik nije samo počast žrtvama Bleiburga i Križnih putova, nego i odavanje počasti svim našim vitezovima i našoj mladoj Republici, koja je kao neko čudo uskrsla iz duboka mraka i zlokobne i okrutne tiranije.

I danas, kad se u našoj domovini pred nama otvaraju svijetli putovi zajedničke budućnosti koju ćemo ostvariti samo ako budemo jedinstveni i složni i djelotvorni u izgradnji sretne budućnosti lijepe naše domovine, da bi pokoljenja živjela u miru i slobodi.

Poklonimo se pred veličanstvenim Spomenikom najveće tragedije Hrvatskog naroda, u svakom trenutku i u svakoj našoj misli i u svakom našem osjećaju. Poklonimo se svim hrvatskim mučenicima koji su stoljećima umirali za slobodu, svim onima koji su u znaku 10. travnja kroz četiri godine umirali, kao i onima koji su u domovinskom ratu 1991-1995. ginuli za veliku i svetu misao domovinske sreće.

Poklonimo se prvom junaku Josipu Joviću koji je svojom smrću na Plitvicama 1991. poslao vijest, da više neće biti Bleiburga, jer je Hrvatska krenula u odlučujuću bitku za svoju slobodu, Hrvatskoj za Hrvatsku. Poklonimo se braniteljima Vukovara, koji su položili svoje živote da bi Vukovar postao simbol pobjede i slobode Hrvatske, jer su junačkom smrću trasirali put do konačne pobjede. Nitko nas ne može ometati da komemoracijama odajemo počast svim poginulima za Hrvatsku domovinu i obavimo svečano vrednovanje svih povijesnih događaja vezanih za stoljetnu borbu za slobodu Hrvatske, jer smo dostojanstveno izvršili svoju dužnost prema domovini u ratu 1941--1945. Danas poštujemo naše vrhovništvo na čelu s predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom.

Nagnimo se nad sve grobove naših vitezova, koji počivaju nedaleko ovog spomenika, ne da nad njima plačemo, jer smo već suze istočili. U grobovima tražimo pouku i snagu, izričemo vjernost onim idealima za koje su hrvatski vitezovi dali svoje živote.

Nalazimo se na posvećenom tlu, u hrvatskom Hramu koji predstavlja bezbrojne žrtve Bleiburga i Križnih putova, duboko se poklonimo i prisegnimo da ćemo svoje srce i svoj um i sve svoje snage i

zanose nesebično i predano ugrađivati u temelje naše mlade Republike, jer ona je naša jedina i zajednička sudbina, ostanimo joj vjerni zauvijek, jer tako odajemo zahvalnost i počast svim znanim i neznanim junacima i mučenicima, jer tako ostajemo vjerni u čast samima sebi, i svom vlastitom životu dajemo i smisao i sadržaj, sudjelujući u gradnji jedne sretne Domovine na ovom prekrasnom predjelu našeg planeta."

Molitvom koju predvodio msgr. Juraj Jezerinac sjetili smo se svih poginulih, ubijenih i nestalih u II. svjetskom ratu kao i u ovom Domovinskom ratu; nakon toga po tradiciji pripadnik Simfonijskog puhačkog orkestra HV trubljom je odsvirao mirozov. Konac je ukrasio navedeni mješoviti zbor nizom biranih domoljubnih pjesama. Slijedilo je paljenje svijeća i polaganje cvijeća puka.

Komemoraciji koju smo organizirali na Mirogoju, uz nekoliko stotina prisutnih bili su nazočni saborski zastupnik i general u mirovini Zvonimir Červenko, general Ivo Prodan i predsjednik Hrvatske čiste stranke prava I. Gabelica.

Nekako u isto vrijeme istog dana u Bleiburgu na polju kraj spomenika žrtvama, okupili su se Hrvati i Hrvatice članovi i simpatizeri Društva HRVATSKI DOMOBRAN iz većeg broja naših Ogranaka koji su doputovali u četrdesetak autobusa. Bili su tu i članovi Ogranka Zagreb. Iako nije bilo razglasa, jer ga priređivači Društva »Bleiburg« nisu ostavili od 11. V. (što se lani nije dogodilo), sv. misa zadušnica, govor i pjevanje zbora uspjeli su kao i u vremenima kad ozvučenja nisu postojala. Ipak je sve dobro prošlo, kako smo saznali.

S. Mateša

Spomen-obilježja

OTKRIVEN SPOMEN-KRIŽ U GRUBIŠNOM POLJU

Društvo "Hrvatski domobran" sudjelovalo je 11. svibnja pri otkrivanju i blagoslovu spomen-križa dvadesetak hrvatskih domobrana poginulih 18. kolovoza 1944., koji su pokopani u zajednički grob u Grubišnom Polju.

Poticaj za obilježavanje i podizanje spmenika za poginule i ubijene domobrane IV. Gorskog zdruga dalo je "Društvo Grubišnopoljaca" iz Zagreba, a nakon što je prijedlog prihvaćen, idejno je rješenje za spomenik dao arhitekt Pirnat. Općina Grubišno Polje prijedlog je prihvatila pa se gospodin Zlatko Maček, klesarski obrtnik, dobrovoljno prihvatio besplatne izvedbe radova. Zbog truda uloženog u obilježavanje mjesta poginulih i ubijenih hrvatskih domobrana, članovi društva "Hrvatski domobran" predložili su Središnjici Društva da Društvu Grubišnopoljaca baš kao i arhitektu Pirnatu dodijeli posebnu zahvalnicu.

Mjesto polaganja spomen-križa 11. svibnja svojom su nazočnošću uveličali i članovi Domobrana iz Ogranka Samobora, Kutine, Našica i Garešnice, a nakon uvodnog pozdrava gradonačelnika Grubišnog Polja, okupljenima su govorili Vinko Svatoš i Ivan Košč, nekadašnji pripadnici IV. Gorskog zdruga.

Svečanost je, uz prisutnost građana Grubišnog Polja i predstavnika vlasti, delegacije Hrvatskog domobrana te Društva Grubišnopoljaca, završena nad zajedničkim grobom poginulih i ubijenih domobrana pozivom na miran san – starim domobranskim mirozovom što ga je izveo trubač Hrvatske vojske.

Po završetku svečanosti, uzvanici su se ponovno okupili u obližnjoj crkvi Svetog Josipa u Grubišnom Polju gdje su prisustvovali svetoj misi namijenjenoj kako poginulim pripadnicima IV. Gorskog zdruga, tako i svima do sad poginulima hrvatskim vojnicima u borbi za slobodu i nezavisnost Republike Hrvatske.

S. Križanec

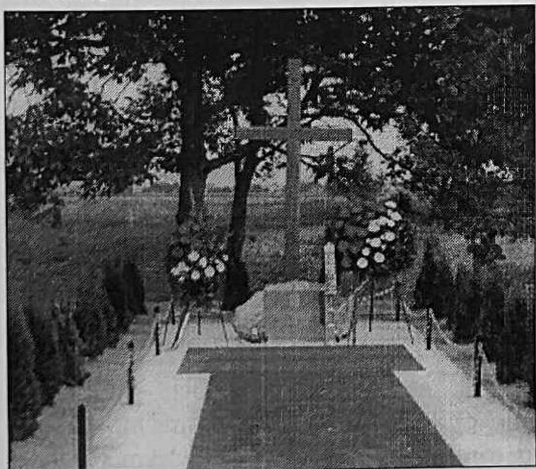

Snimio: Z. Alil

OTKRIVENO SPOMEN-OBILJEŽJE ŽRTVAMA KRIŽNOG PUTA, BLEIBURG-KLJUČ 1945.

Mjesni odbor Ključa, uz pokroviteljstvo općine Brdovec, prigodnim je svečanostima proslavio 6., 7. i 8. lipnja, Dan svoga mjesta. Vjernici Ključa već su 74. put proslavili blagdan Presvetoga srca Isusova u kapelici koja je izgrađena i blagoslovljena još davne 1924. Tada su bila uobičajena i proštenja koja su, kasnije, napose pod utjecajem komunističke ideologije zabranjivane, baš kao i svako javno ispoljavanje nacionalnih raspoloženja.

Blagodatima uspostavljene suvremene i samostalne Hrvatske omogućeno je da se prvobitne nakane ponovo uspostave i prošire. Sadašnji članovi Mjesnog odbora Ključa uz potporu cjelokupnog stanovništva odlučili su da se blagdan Presvetoga srca Isusova istodobno proglasi i Danom Ključa. Već ove godine taj je blagdan proslavljen – uz ostale programe – iskazivanjem počasti žrtvama Križnog puta.

Mnogi još i ne znaju kako je na području brdovečke općine i nekoliko skupnih grobnica XXI. srpska udarna divizija mučki pobila nekoliko tisuća mladih hrvatskih vojnika i civila, te njemačkih vojnika. Najveće je između tih stratišta baš to što su ga srpski zlikovci ostavili na svom krvoločnom pohodu u Ključu.

Na nekadašnjoj Gmajni, onda još javnom travnjaku, uz Sutlu, u Vrbini na domaku Save, danima su (bolje reći noćima) u svibnju 1945. dovodili kolone s nebrojenim mnoštvom ljudi s Križnog puta iz smjera Bleiburga i Celja, te dijelom hrvatskih i njemačkih vojnika, koje su dopremali iz logora u Zaprešiću. Na Harmici i u Šenkovcu, pa čak i na slovenskoj bi ih strani Sutle svlačili i onako gole, bez odjeće, odvodili noću na tu Gmajnu, te ih ubijali bez suda, pravde i dokaza krivice.

Na Dan Ključa, 8. lipnja ove godine, na početku te Gmajne ispod sela, otkriven je veliki drveni križ kao spomen na žrtve koje su bezdušno, okrutno i nemilosrdno potučene u Ključu, ali i za sve ostale stradalnike na ostalim mjestima brdovečke općine, gdje još nisu postavljena nikakva obilježja. Zločini se ne smiju prešutjeti, ni zaboraviti, jer oni nikada ne zastarijevaju.

Dužnost je starijih da mladima prenesu istine o zločinstvima neljudi koji su mučki ubijali sve što im se hrvatsko našlo na putu. Takvi će se spomeni na stravično umorene Hrvate morati nedvojbeno postaviti i u drugim selima brdovečke općine, toga najzapadnijeg predjela Hrvatske, kao što su: Prudnice, Zdenci, Javorje, Laduč, Lobarde, prostor između Drenja i Ključa, šuma u Brdovcu iznad novog groblja i na drugim mjestima.

Veliki križ što su ga Ključani podigli na početku Gmajne otkrio je Ivan Krulić, jedan od osmorice još živih sudionika Križnog puta. Uvodno je slovo uz tu prigodu uputio prisutnima Božo Novak, predsjednik vijeća općine Brdovec. Rekao je uz ostalo, da je novo obilježje sjećanje na poginule na tom stratištu, ali i na sve stradale na području općine Brdovec. Štoviše, to spomen-obilježje namijenjeno je i svima koji su svojim životima branili Hrvatsku.

"Želja je Ključana da ispred kapelice Presvetoga srca Isusova usred mjesta podignu i mramorni križ na kojem će biti upisana imena svih Ključana koji su dali živote za domovinu Hrvatsku". – pripomenuo je Božo Novak. Uz novopodignuti drveni križ govorili su, podsjećajući na hrvatska stradanja i žrtve, također Vladimir Šklopan, predsjednik Društva "Hrvatski domobran", te Jure Knezović, dopredsjednik "Hrvatskog društva političkih zatvorenika".

Novi križ blagoslovio je velečasni Ilija Žugaj koji je kasnije predvodio misu za žrtve pogubljene u Ključu u svibnju 1945. Njemu su u misnom slavlju pomagali velečasni Andrija Kišiček, brdovečki župnik i njegov kapelan Mladen Benko. U slavlju je sudjelovao i crkveni zbor Svetog Vida iz Brdovca.

Na kraju te svečanosti u društvenom domu g. Vladimir Šklopan, predsjednik Društva "Hrvatski domobran, predao je spomen-znakove "Trolist kneza Višeslava" šestorici sudionika Križnog puta 1945. iz sela Ključ. Te su znakove primili: Ivan Krulić, Stjepan Radanović, Ivan Filipčić, Ivan Merkl, te Vid i Albin Jakovina.

Zvonimir Bukovina

OVDJE SMO BILI, OVDJE ĆEMO OSTATI

Hrvatska prošlost prebogata je ratovima, bunama i patnjama jednoga malog ali hrabrog naroda koji nije ništa tražio, kroz cijelo svoje bitisanje na ovim prostorima, do slobode, mirnog i sretnog života. Nažalost, mnogima to nije odgovaralo u prvom redu jer im je ova lijepa naša zapela za njihovo oko, ali i zato jer nisu pojmili što znači jednom narodu sloboda. U takvim okolnostima Hrvati su stoljećima morali braniti nadčovječanskim naporima svaki pedalj svoje zemlje, a u isto vrijeme rasli su humci ispod kojih su snivali najbolji hrvatski sinovi. Poklonimo se uspomeni na sve one koji su od stoljeća sedmog do naših dana na oltar domovine položili svoje živote. Razumljivo je da pri tom mislimo na velikane naše domovine koji su na ovaj ili onaj način predvodili hrvatski puk i svojim životima jamčili ono što mi danas imamo. Vrijedno je spomenuti njihova imena jer ih hrvatska mladost mora zadržati u svojim srcima. Bili su to Ljudevit Posavski, Tomislav, Petar Krešimir, Petar Svačić, Petar Kružić, ban Berislavić, Nikola Tavelić, Zrinski i Frankopani, Eugen Kvaternik, Ante Starčević, Stjepan Radić, Alojzije Stepinac i mnogi, mnogi drugi. Razumljivo je da se svaka generacija na više sjeća i ponajbolje prima smrt svojih suvremenika. Zato su nama bliske i vrlo bolne bleiburške rane koje su se nažalost otvarale i na ovim našim prostorima. Ne možemo zaboraviti ni prežaliti ni one s Ovčare. Imena Siniše Glavaševića, policajca Josipa Jovića s Plitvica, sinova majke Kate i stotina drugih od Vukovara do Prevlake, upisana su zlatnim slovima u hrvatsku povijest ali i u srca hrvatskoga naroda. Oni su ugradili u hrvatsku povijest i u temelje naše domovine svoje kosti i bez njihova dara-života mi ne bismo danas imali ovo što imamo: slobodnu, neovisnu i lijepu našu. Zato s pravom mi kličemo: Imamo Hrvatsku!

Nakon dugogodišnjeg tamnovanja hrvatskoga naroda, gotovo sedamdeset godina u dvije Jugoslavije, 30. svibnja prije sedam godina, zalepršao je hrvatski barjak na ulicama, na našim domovima, u našim srcima. Znao je hrvatski narod uvijek cijeniti što je dobro i tko mu donosi dobro. Ta moć prepoznavanja otkrila je hrvatski duh u svih sedam slobodarskih godina, a hrvatski narod je rekao sebi i svijetu tko smo mi, za koga smo i s kim ćemo dalje ići.

U ovom našem malom i uvijek slobodarskom Ključu ponosimo se našom kapelicom koja potvrđuje i utvrđuje naše katoličanstvo koje smo prihvatili od davnih vremena i kojemu smo ostali vjerni bez obzira na sve kušnje koje smo morali prebroditi.

Sredinom 1945. godine naš Ključ dijelio je s cijelom Hrvatskom tragedijom bleiburških žrtava koje su na dugom putu svojom žrtvom i životima uzidale svoje kosti, kao i njihovi preci, u temelje slobodne nam domovine. Podižući KRIŽ u spomen bleiburškim žrtvama, mi smo podigli spomenik svim Hrvatima koji su s različitim ideologijama poklekli i pali za Hrvatsku. Neka im je laka hrvatska zemlja našega Ključa i cijele nam brdovečke općine.

Tebi, dragi čitatelju i posjetitelju Ključa, ne preostaje drugo nego da se pred križem pokloniš bleiburškim i drugim našim žrtvama i molitvom poželiš mir njihovim dušama. Jer, ne zaboravi, i oni su stvarali Hrvatsku koja je zablistala vječnim i neugasivim sjajem.

Branko Pilaš

PREŽIVJELI KLJUČANI – SUDIONICI KRIŽNOG PUTA

1. Ivan Filipčić
2. Ivan Krulić
3. Stjepan Radovanović
4. Vid Jakovina
5. Albin Jakovina
6. Stjepan Krušlin
7. Ivan Merkl
8. Mirko Cvetković
9. pok. Branko Filipčić
10. pok. Nikola Kresnik

Dostojno obilježiti počivalište žrtava Križnoga puta

NOVI MAROF, 15. lipnja - Regionalna cesta koja spaja Varaždinsku i Koprivničko-križevačku županiju od Mostišća do Sudovca još nije asfaltirana. Zašto je to tako, potražili smo odgovor od predsjednika Mjesnoga odbora u Sudovcu i predsjednika temeljnog ogranka HDZ-a Željka Zidarića i Zvonka Štrige te mještana Mostišća na istoimenoj cesti.

"Mi ne želimo šutjeti daljnjih 50 godina kao što su to morali naši roditelji", naglasio je predsjednik temeljnog ogranka HDZ-a u Sudovcu. Cesta ima veliko prometno značenje, jer je to najkraći put koji povezuje te dvije županije, ali nije asfaltirana zbog zločina koje su počinili partizani za vrijeme Križnoga puta 1945. godine u mjestu Mostišću, naglasio je on.

Mještani ovoga kraja ne žele više živjeti u strahu i hodati na prstima kao prijašnjih godina, zbog čega su u prošlom režimu bili izolirani, napominje predsjednik Mjesnog odbora u Sudovcu Željko Zidarić. Naš narod doživio je strahote za vrijeme Križnog puta pa su stoga mještani i osobito mladi ljudi ovoga kraja odlučili obilježiti dvije grobnice od oko sedam koliko ih ima uokrug jednoga četvornog kilometra.

Prema riječima najstarijih stanovnika mjesta, u tim grobnicama počiva oko 400 osoba. Žrtve su tjerali pod puškama, vezane žicom, a jame su morali sami iskopati – vele najstariji stanovnici. U dvije grobnice koje su obilježili mještani uz Dan hrvatske državnosti, završilo je oko 200 ljudi.

Gotovo su se svake godine u ovom kraju održavale vojne vježbe, a izgrađeno je i atomsko sklonište, dok se cesta zanemarivala iz jednostavnog razloga – prikriti zločin.

Vrijeme je da se vječna počivališta stradalnika Križnoga puta obilježe na dostojan način, kažu u Sudovcu, a u tome imaju podršku Gradskoga odbora HDZ-a Novi Marof te udruge Hrvatski domobran. Žrtve u grobnicama zvanim "Počival", riječnoj stazi i drugim uokrug četvornog kilometra bit će obilježene na dostojan način, istaknuo je prilikom jednog skupa predsjednik Gradskog vijeća Novoga Marofa Zvonimir Puškadija.

Vjesnik, 16. 6. 1997. D.B.

U pohode Koprivničko-Križevačkoj županiji

Dana 22. travnja pošli smo u pohod ovoj županiji prema već ranije pripremljenom planu. Vrijeme nam nije bilo naklonjeno. Bilo je hladno i vjetrovito te naizmjence s kišom i snijegom. To nas međutim nije ozbiljnije priječilo da plan provedemo u cijelosti. U drugom autobusu na taj su put pošli i članovi Hrvatskog domobrana - Ogranak Zagreb, na čelu s predjednikom Mladenom Grgcem.

Prva postaja KRIŽEVCI. Dočekala nas je skupina članova njihova ogranka Hrvatski domobran na čelu s predsjednikom prof Stanislavom Brodićem, te s ravnateljem gradskog muzeja prof. Zoranom Homanom koji nas je, bez obzira na kišu, upoznao s povijesnim znamenitostima grada.

KRIŽEVCI

Križevci, na raskrsnici srednjovjekovnih trgovačkih cesta, spominju se već potkraj XII. st. (1193. g.) kao sjedište županije, a od 1252. g. Povlasticom Bele IV. proglašen je slobodnim kraljevskim gradom. (Kris, Kyris, Castrun Crisiense). Grad se razvijao odvojeno kao Gornji i Donji grad sve do ujedinjenja grada 1751. g. pa se i danas naziva u množini (Križevci, a ne Križevac). Iako se reorganizacijom Križevačka županija 1759. g. odvaja od Zagrebačke, razvojem glavnih komunikacija posljednjih stoljeća, Križevci ostaju po strani. Ipak, grad je zavičaj mnogih istaknutih osoba. Zaustavljamo se tako pred rodnom kućom FRANJE MARKOVIĆA (r. 1845.) profesora filozofije na Zagrebačkom sveučilištu, koji je uveo filozofsku terminologiju u Hrvatskoj. Bio je književnik i estetičar, a njegovi epovi (Kohan i Vlasta, Karlo Drački itd.) podsjetili su me na srednjoškolsko učenje književnosti. I naš Zagreb odužio mu se nazivom malog trga u Gornjem gradu (gdje je danas Hidrometeorološki zavod). Kakvih 200 m dalje, u malom travnatom parku nalazi se na postamentu bista ANTUNA NEMČIĆA, rođenog u Mađarskoj, a umrlog u Križevcima. Bio je sudac, narodni poslanik, veliki bilježnik Križevačke županije, a pisao je i ljubavnu liriku te putositnice po Hrvatskoj i Italiji. Značajno je da je bista djelo RUDOLFA VALDECA. Ovaj Krapinčanin umro je u Zagrebu 1929. g. Tu je završio Obrtnu školu, a studirao kiparstvo u Beču i Münchenu, boravio u Njemačkoj, Francuskoj, Italiji i Rusiji. Postao je profesorom na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu i redovni član tadanje Jugoslavenske Akademije. Izlagao je u Budimpešti, Kopenhagenu, Parizu, Pragu, Sofiji, Barceloni itd. Radio je portrete (Strossmayera kao svog mecenu više puta) te nadgrobne spomenike sa secesijskim vegetabilnim elementima. Spada među najbolje naše skulptore kojima mala Hrvatska obiluje (Valdec, Rendić, Meštrović, Augustinčić, Kršinić, Radauš...) da spomenem samo najpoznatije, a kojima bi se mogli ponositi i mnogo veći narodi od našeg. Spominjući zaslužne Križevčane treba svakako ubrojiti i sv. MARKA KRIŽEVČANINA, iako njegovu kapelicu nismo stigli obići. Taj košički mučenik beatificiran je 1905. g., a kanoniziran 1995. kao treći hrvatski svetac. Rođen je Križevčanin 1580. g. (Marcus Crisinus Croata Crisiensis). Studirao je filozofiju u Beču i Grazu koju usavršava 1611. g., zatim je na Germanicumu u Rimu, a 1616. g. pozvao ga je u Ugarsku ostrogonski bistkup. Postaje rektor sjemeništa u slovačkoj Trnavi a zatim ostrogonski kanonik, komoranski vikar te upravitelj opatije Szeplak kraj Košica. Zajedno s Isusovcima Stjepanom Pongraczom i Melhiorom Gradeczom podnio je mučeništvo u obrani vjere 7. 9. 1619. g. pod kalvinom Rakoczyjem, a pokopan je u uršulinskom samostanu u Trnavi.

Dolazimo do župne crkve sv. ANE s baroknim portalom iz 1796. g. Građena je nakon dolaska Pavlina u Hrvatsku kao pavlinska crkva 1665. g. Isprva drvena, kasnije je zidana donacijom Ivana Zajmardija. Poslije ukinuća pavlinskog reda 1786. g. postala je župnom crkvom što je i danas. Crkva je nažalost bila zaključana pa nismo mogli vidjeti freske iz XVIII. st. Uz crkvu se nalazi i nekadašnji pavlinski samostan.

U srednjem vijeku Križeci su bili znatno mjesto u kojem su održavani HRVATSKI SABORI. Najpoznatiji je tzv. »KRVAVI SABOR« iz 1397. g. koji je održan u ovdašnjoj najstarijoj crkvi Sv. KRIŽA iz 1326. g., po kojoj je najvjerojatnije dobilo ime i cijelo mjesto. Na starim mapama grada crkva je ucrtana izvan gradskih zidina, a služila je kao župna crkva od srednjeg vijeka do 1786. g. Crkva sada nije aktivna i zatvorena je, ali nam kustos gradskog muzeja otvara pa sjedamo u klupe koje potiču iz sinagoge. To je jednobrodna crkva gotskog sloga. U apsidi nalazi se čuveni barokni mramorni oltar Svetoga Križa iz 1756. g. neobične ljepote, koji je prenijet iz zagrebačke katedrale prilikom Bolléove neogotičke obnove. Oltar je rad Francisca Robbe, Talijana iz okolice Trsta, koji je preselio u Ljubljanu i ondje djelovao i oženio se Slovenkom. Kasnije (zbog nekakvih financijsko-poreznih problema) odlazi u Zagreb gdje djeluje sve do svoje smrti. Skroman narodni svećenik NOVAK veselo je pratio pri preseljenju iz Zagreba u Križevce volovsku zapregu s oltarom govoreći: Ono što je lijepo, lijepo je gdje god se postavi. Anegdota kaže da su Križevčani često mijenjali volove u zaprezi da bi što prije i što više odmakli od Zagreba da se Zagrepčani ne bi predomislili i ponovno zaželjeli svoj lijepi oltar. Crkva ima strop tako da se ne vidi krovna konstrukcija, kao u mnogim starim crkvama, kakve sam vidio, a koji sliči brodskoj kobilici tadašnjih drvenih brodova po čemu se i govori o crkvenim brodovima ili lađama. U prenesenom značenju, jasno, crkva se smatra brodom spasenja. Nad gotskim lukom koji dijeli prezbiterij od vjerničkog broda, nalazi se polukružna slika našega čuvenog slikara povijesnih i vojnih tema OTONA IVEKOVIĆA, čiju je izložbu u Umjetničkom paviljonu pred 2 godine razgledao i naš

Snimio: S. Szabo

klub. Slika prikazuje sudionike »Krvavog sabora«, kad su po nalogu kralja ŽIGMUNDA sasječeni na prevaru ban LACKOVIĆ i njegov sinovac ANDRIJA s njihovim pristašama pred 600 godina (1397. g.)

Stotinjak metara dalje nalazi se grkokatolička katedrala Sv. TROJSTVA s biskupskom rezidencijom. Godine 1326. spominje se na tom mjestu samostan AUGUSTINACA. Kada su 1539. g. Turci spalili Gornji grad i opustošili Augustinski samostan i crkvu, Augustinci napuštaju Križevce. Godine 1627. zagrebački biskup, uz dozvolu Ferdinanda II., predaje ruševinu Augustinskog samostana Franjevcima koji grade novu crkvu i samostan u baroknom stilu. No 1786. g. car Josip II. ukida franjevački samostan koji od tada pa do 1791. g. služi u vojne svrhe. I na kraju, te godine crkva i samostan dodijeljeni su novoosnovanoj grkokatoličkoj križevačkoj biskupiji kad se vrše prilagodbe za bogoslužja bizantsko-slavenskog obreda. Na obnovi crkve i rezidencije radili su tada naši najbolji arhitekti Bartol Felbinger i Herman Bollé. Felbingerova kuća još stoji na južnoj strani zagrebačkoga Jelačićeva trga između Hotela Dubrovnik i Singera. On je radio i brojne druge gradnje i obnove, a radio je i klasicistički dekor i iluminaciju Zagreba u vrijeme posjeta austrijskog carskog Cara Franje II. i carice Karoline 1818. g. Zagrebu. Herman Bollé, tada svemoćni zagrebački arhitekt, radio je brojne uspjele i neuspjele projekte među koje se ubraja i obnova zagrebačke katedrale. Umro je u Zagrebu 1926. g. Ova dvojica arhitekata prihvatili su se u Križevcima izvesti nemoguće: preurediti arhitektonski gotičku crkvu za bizantski obred. Dok u našim katoličkim crkvama naše misli, molitve pjev, i muzika kao da se spiralno dižu kroz visoke tornjeve u nebesa slaveći Boga, u tipičnim bizantskim bazilikama kao da kupole (zemaljsko nebo) sa slikom strogog lika KRISTA PANTOKRATORA te duboki bas-baritonski glasovi s pjevnice (oni nemaju orgulja) i svećenika, po mojim dojmovima "pritišću" vjernike nastojeći izvazvati bogobojaznost. Detalji u ovoj katedrali, koje biskup od 1966. g. stoluje u Zagrebu, izvanredni su, a zbog skučenosti ovog prikaza nemoguće ih je iznijeti. Ipak moram spomenuti prekrasan ikonostas s poliptihom naših ponajboljih umjetnika tog vremena: Bele Čikoša-Sesije, Celestina Medovića i Ivana Tišova. Te su slike tako usklađene da djeluju kao da su rad jednoga jedinog umjetnika. Tu su i dva lijepa "prijestolja" sa slikama Josipa Bauera, jedno biskupsko sa slikom Isusa Krista, a nasuprot njemu svjetovno, sa slikom cara Konstantina Velikoga koji je priznao kršćanstvo 313. g.

Nakon obilaska grada pošli smo svi zajedno do šume Županice gdje je ogranak HD - Križevci postavio skroman spomenik našim pogubljenim vojnicima. Položili smo vijenac, upalili svijeće i pomolili se za njihove duše. Nakon kratkog izlaganja prof. Brodića o događajima na ovom području za 2. svj. rata i nakon njega, oprostili smo se i krenuli put Koprivnice.

KOPRIVNICA

Stigli smo u planirano vrijeme. Na glavnom su nas trgu dočekali članovi ogranka HD - Koprivnica na čelu s predsjednikom Stjepanom Vrbanom i tajnikom Martinom Mihokovićem, iz sela Cvetkovec s predsjednikom Ivanom Mlinarićem, iz Novigrada s predsjednikom Slavkom Kumrićem te iz Đurđevca s predsjednikom Lukom Mikuldašem i tajnikom Matom Lenardićem.

Tu smo se prema dogovoru sreli i s predsjednikom Središnjice HD Vladimirom Šklopanom.

Predstavnici svih Ogranaka HRVATSKOG DOMOBRANA i našega KLUBA bili su primljeni u gradskom poglavarstvu gdje su se sreli s županom g. Ivanom Stančarom, predsjednikom gradskog poglavarstva g. Vinkom inž. Špičkom te zapovjednikom 117. domobranske pukovnije bojnikom Stanislavom Lovkovićem.

Uz pozdravne riječi međusobno smo se upoznali i razmijenili skromne darove. Domaćini su nas obavijestili o trenutnoj situaciji i zbivanjima u ovoj županiji, ali i o tragičnim ratnim i poratnim događajima 1945. g.

Ovuda je prolazio jedan od glavnih pravaca Križnog puta Maribor - Varaždin - Virovitica - Osijek i dalje.

Nije stoga čudno što se uzduž tog puta i u okolnim šumama nalazi bezbroj grobova i gubilišta ubijenih hrvatskih vojnika i civilia.

Na žalost, na strani izvršitelja ovih pokolja bio je i priličan broj domaćih. Jesu li oni od njih, koji su još živi, barem danas shvatili u čiju su korist uprljali svoje ruke i savjest?

Istovremeno ostali članovi HRVATSKOG DOMOBRANA i KLUBA 242 razgledali su znamenitosti grada.

Neprekinutost naseljenosti ovoga grada može se pratiti gotovo 3.000 godina. Već u XIV. st. bila je važno trgovište na podravskom putu, koje je dobilo čuvenu povelju kralja Ludovika I. 1356. g. Slavenska Koprivnica spominje se najprije kao KAMENGRAD, utvrda na prvim obroncima Bilogore, ondje gdje je danas predgrađe Starigrad, a ime Koprivnica spominje se prvi put 1290. g. povezano s doseljenjem Franjevaca. Koprivnicom su gospodarili plemići iz obitelji Mikac, zatim Ivan Hunjadi (Sibinjanin Janko) te grofovi Celjski. Udovica Katarina Celjska prodala je Koprivnicu s razvalinom Kamengrada banu Ivanu Vitovcu, a potom mjestom upravlja izravno kralj Matija Korvin i njegov sin Ivan, a zatim dolazi u posjed Ivana Ernušta Međimurskog. U VI. st. prijeti gradu neposredna turska opasnost pa se grade utvrde i opkopi te Koprivnička utvrda postaje jedna od najljepših nizinskih fortifikacija u nas. U utvrdi je stacionirana značajna vojna posada koja je obranila grad od turskog opsjedanja 1532. g. i 1574. g. Gradske zidine, zemljani bedemi, palisade i duboki opkopi u koje je skrenuta voda potoka Koprivnice, s nekoliko ulaznih vrata s pokretnim mostovima i 4 kule, razlog su što grad postaje značajno sjedište Vojne Krajine. Tu je bilo sjedište velikoga kapetana (pukovnika) a g. 1731. i sjedište generalata, a izgrađena je i posebna oružarnica (Zeughaus) koja postoji i danas. No srednjovjekovne utvrde su porušene već davno, šanci zatrpani, bedemi izravnani.

Poseban događaj toga dana bio je blagoslov nanovo podignute kamene mogile u spomen prvim hrvatskim vojnicima - pripadnicima Koturaške bojne - poginulima u borbama u proljeće 1942. g. na Kalniku, protiv pobunjenika.

Mogilu su prema slici originala, a na molbu ogranka HD Koprivnica i još živih pripadnika Koturaške bojne na čelu sa Stjepanom Kozarićem, podigli vojnici vojarne bana "Krste Frankopana". Izgrađena je od gromada kalničkoga kamena, a nalazi se s lijeve strane na oko 40 m od glavnog ulaza i okrenuta prema "Križu života", podignutom u spomen poginulim vojnicima u ovom Domovinskom ratu.

Mala i vojnički skromna svečanost. Prisutni:

- časnici ovog obučnog središta HV na čelu s brigadirom Živkom Zrilićem,
- predstavnici gradskih i županijskih vlasti i javnog života,
- predstavnici tiska i TV,

- mješoviti pjevački zbor umirovljenika grada Koprivnice sa svojim tamburaškim sastavom,
- počasni vod mladih vojnika HV,
- oko 4 voda nas starih hrvatskih vojnika,
- predstavnici ogranka HDPZ-a (Hrv. društvo polit. zatvorenika).

Polaganje vijenca i svijeća na Mogilu i Križ života, pjevana himna uz počast voda i naših nasstava. Pozdravna riječ brigadira Ž. Zrilića. Riječi zahvale svima koji su s razumijevanjem i ljubavlju izgradili ovu spomen-mogilu uputio je tajnik ogranka HD Koprivnica M. Mohoković.

Blagoslov mogile i prigodne riječi u spomen svim žrtvama palima za slobodu Domovine učinio je velečasni Vjekoslav Britvec. Na kraju toga svečanog dijela trubač je u počast poginulima odsvirao "Mirozov".

A onda umjesto razlaza bojnik Lovković je sve prisutne u ime zapovjedništva vojarne pozvao na ručak. Iznenađenje i nevjerica - zar sve? Pa bilo nas je oko 200, i bilo je za sve.

Uz ručak i čašicu pića razvio se razgovor i upoznavanje, a bogme palo je i nekoliko naših vojničkih pjesama.

Vrijeme je brzo teklo, a mi smo morali dalje.

Zahvalni smo svima koji su nam omogućili ovaj doživljaj. Posebnu zahvalnost dugujemo zapovjedniku brig. Zriliću, njegovim časnicima i vojnicima koji su s toliko mara i

Snimio: S. Szabo

ljubavi učinili sve da bismo se uz njih u njihovoj sredini osjećali kao u svojoj kući.

Tim su činom nama još živima bivšim hrvatskim vojnicima pružili malo radosti i iskazali poštovanje, a poginulima i pobijenima vratili čast i dostojanstvo.

Počašćeni smo, ponosni i zahvalni što nas naša HV tako prihvaća!

Put nas je dalje odveo u selo Cvetkovec. Tu nas je s predsjednikom I. Mlinarićem na groblju dočekala mala skupina mještana i članova HD. Položili smo vijenac i svijeću na grobnicu 45-torice pobijenih pripadnika hrvatske vojske 1945. Zapjevali smo i pomolili se, a potom vratili u središte sela gdje su mještani podigli skroman spomenik svim žrtvama Križnog puta.

Tu smo obaviješteni o iskapanjima u šumi "Šegovina" gdje je poubijano oko 480 zarobljenika, i o grobištu uz prugu podno sela gdje je pobijeno oko 130 ranjenika iz koprivničke bolnice.

Grob do groba u beskraj.

Nastavili smo put u Ludbreg i Varaždin.

LUDBREG

Naselje ima izvanredan topografski smještaj na izlasku BEDNJE iz brežuljkastoga kalničkog prigorja. Uzvišeniji teren koji je dominirao močvarnom okolinom na lijevoj obali rječice bio je prostor gdje je nastao rimski grad CASTRA IOVIA-BOTIVO. Rimskim dobrim tvrdim cestama strujao je promet pa su ovamo ubrzo stigle vijesti o RASPETOM GALILEJCU. U IV. st. uspostavlja se biskupija koja je podređena Aquileji. Slavenski Ludbreg spominje se već u XII. st. u vezi s redom HOSPITALACA koji su tu u XII. st. imali crkvu sa samostanom, pa su i najstariji gospodari Lubrega bili vlastelini od Pališne, najistaknutiji hospitalci u Hrvatskoj. Budući da se "grad" nalazi na važnom podravskom putu, na najpovoljnijem prijelazu Bednje, Ludbreg se brzo razvija kao trgovački i vjersko središte, pa se 1334. spominje na najstarijem popisu župa Zagrebačke županije kao: Eclesia sanctae Trinitatis de Ludbregh. G. 1512. Ludbreg je postao čuvena Meka kršćanskih hodočasnika jer se ondje ukazala krv Isusova. Čudotvorna pretvorba misnog vina u krv iz 1411. g. zbila se za vrijeme mise u kapeli grofa Bačanija. Ta krv poslana je na ispitivanje crkvenoj vlasti u Rim gdje je bila na ispitivanju oko 100 godina za vrijeme Pape Julije II. i Lea X., nakon čega je ovaj posljednji svojom bulom 1513. g. dopustio štovanje presvete krvi Isusove i od tada su počeli dolaziti hodočasnici iz cijele tadašnje Austro-Ugarske.

U XVII. st. ovdje gospoduju Erdödiji koji su Ludbreg prodali Bačanijima (Batthyanyjima), obitelji koja je Hrvatskoj dala 3 bana. U XVIII. st. u gornjoj Hrvatskoj zavladala je kuga pa se narod utjecao Bogu za pomoć. To je učinio i Hrvatski Sabor koji je 15. XII. 1739. u Varaždinu odlučio da se sagradi kapelica. To je učinjeno tek za naših dana kad su na jednoj livadi izgrađene kapela i stanice Križnog puta gdje se i mi zaustavljamo. Svetište još nije do kraja uređeno. Radi se postament za nadnaravno visoki kip kardinala Stepinca koji stoji pokraj. Nema ograde ni optičke od kakvih stabala ili grmlja, te ne izaziva još na kontemplaciju. No kapelica i stanice križnog puta su tu koje su inače, s obzirom na dvotisućljetnu povijest crkve, relativno recentna europska inovacija, stara svega oko 200 godina, koja se iz Evrope proširila diljem katoličkog svijeta. Dolazimo do župne crkve sv. TROJSTVA koja potiče iz 1410. g., okružena čuvenim zavjesnim zidom koji je izgrađen 1779. g. za obranu od Turaka, a unutar tog Cintora okupljaju se danas vjernici. U crkvi valja usmjeriti pozornost na jednu od najljepših baroknih propovijedaonica u našoj zemlji kao i na freske našega poznatog slikara Mirka Račkog iz 1939. g. U odsutnosti župnika, koji je školski vjeroučitelj, jedna časna sestra iznijela je Pokaznicu (Monstrancu) s presvetom krvlju Isusovom (krasno pozlačeno srebro) dar kontese Eleonore Stratman iz 1721. g.

Odlazimo pogledati i trg "Ludbreg centar svijeta" gdje je na betonskoj plohi Ludbreg označen mjedenom pločicom u centru, a oko njega u koncentričnim krugovima, prema udaljenosti, umetnute su pločice s imenima Budimpešte, Beča, Rima, Carigrada, Pariza itd. Iako Ludbreg nije središte svijeta, on je ipak jedan od hrvatskih središta domoljublja i vjere.

Vozimo se prema Varaždinu te u njegovu Aqua cityju na jezeru Matičnjak uz čaj prepričavamo dojmove.

Za organizaciju ovog puta i svega doživljenog odajemo priznanje i zahvalu našim kolegama S. Kozariću, M. Rupniku i V. Šklopanu.

D. Kanajet
S. Brajdić

MIMOHOD POVODOM DANA

Ročni postroj

Gardijsko oklopništvo, tenkovi M-84 A hrvatske proizvodnje

DRŽAVNOSTI 30. SVIBNJA 1997.

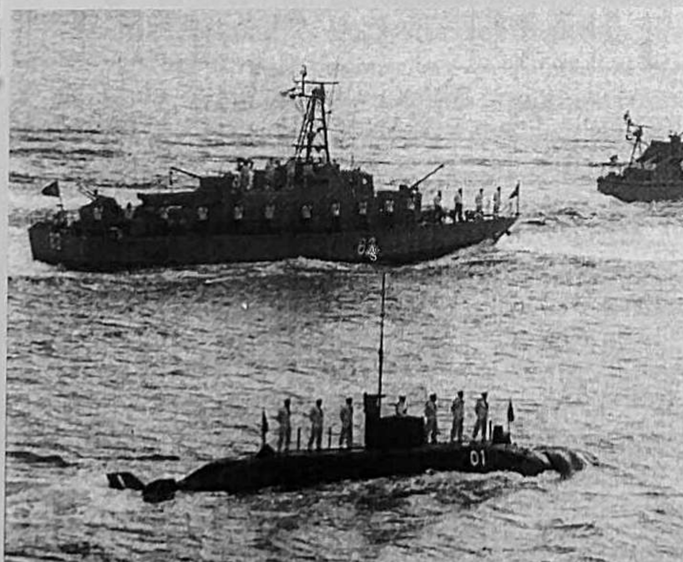
Načelnik Glavnog stožera general pukovnik Pavao Miljavac predao je prijavak Vrhovniku OS RH

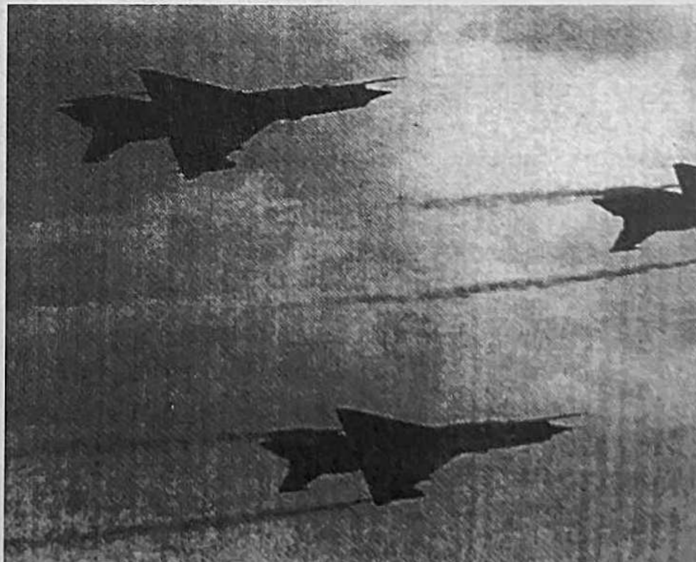
Zapovjednik mimohoda general bojnik Marijan Mareković

Postroj školstva i obuke

Počasni postroj flote HRM-a

Hrvatsku trobojnicu na nebu ispisali su zrakoplovi

SPOMEN-KRIŽ U ZLATARU

Još 6. travnja u Zlataru je na gradskom groblju svečano otkriven spomen-križ hrvatskim vojnicima i civilima palima u 2. svjetskom ratu, poraću i Domovinskom ratu iz zlatarskoga kraja. Spomen-križ od granita, visok tri metra s rasponom križa od 1,4 metra, otkrili su saborski zastupnik i predsjednik Komisije Sabora RH za žrtve rata i poraća prof. Kazimir Sviben i izaslanik ministra obrane RH brigadir Frane Tomičić, a blagoslovio ga je msgr. Marko Culej, pomoćni biskup zagrebački.

"Pedeset i dvije godine nakon kataklizme hrvatskog naroda, prijevarnog izručenja hrvatskih vojnika velikosrpskim krvnicima, nakon Bleiburga, križnog puta, jama, polja, cesta i ostalih mjesta na kojima su ubijeni, podižemo spomen-križ koji će nas do kraja svijeta i vijeka sjećati na njih, naše junake i mučenike, te nas poticati na najdublju zahvalnost prema njima i najdublju spremnost da čuvamo teško stečenu slobodu" - rekao je prof. Sviben. Brigadir Frane Tomičić podsjetio je na sve one koji su gotovo goloruki krenuli u obranu Hrvatske i u Domovinskom ratu dali najviše što su imali - svoje živote - da bismo uživali u onome o čemu su oni sanjali, u slobodnoj Hrvatskoj.

Željko Ceboci, predsjednik zlatarskog ogranka Društva ratnih veterana "Hrvatski domobran", koji je i pokretač akcije za podizanje spomen-križa, rekao je da je Ogranak skupio podatke o 854 žrtve ovog kraja, 399 žrtava 2. svjetskog rata, 437 žrtava poraća i 18 palih u Domovinskom ratu. Želja članova Ogranka bila je da podigne ovaj spomen-križ, mjesto dostojno za polaganje cvijeća i paljenje svijeća za sve žrtve. U ostvarivanju te želje Ogranku su pomogli Komisija Sabora RH za žrtve rata i poraća, Grad Zlatar, Županija krapinsko-zagorska te svojim prilozima građani, institucije i poduzeća ovoga kraja. Željko Ceboci zahvalio je svima koji su pomogli, te poduzećima "Ivamit" iz Ivanca i "Agro-Lobor" koja su izvela radove na podizanju spomen-križa za koji je Vladimir Šklopan rekao da je još jedna potvrda da hrvatski narod ne zaboravlja svoje žrtve.

Na svečanosti otkrivanja spomen-križa zapaljene su i prve svijeće te su položeni vijenci Sabora RH, Hrvatske vojske, Grada Zlatara, Društva "Hrvatski domobran", HVIDR-e i veterana Domovinskog rata.

Marijan Sviben

Reagiranja

OGRANKU HD U DUGOJ RESI

Cijenjeni kolege,

Na Vašoj godišnjoj skupštini obnovljeno je sjećanje, između ostalog, i na Slunjsku sat 3. pješ. pukovnije. Budući da su podaci prilično oskudni, a ne znajući raspolažete li s potpunijima, obavještavam Vas o onome što je nama poznato.

Slunjska posadna sat ustrojena je od domaćih ljudi, 18. 9. 1941. godine, a njen prvi zapovjednik bio je satnik Jure ŠTEFANAC. Sredinom 1942. godine je postavljen novi zapovjednik, natporučnik Tomo PERIČIĆ.

Zajedno s dijelovima ustaške bojne satnika PTB Ivana MAMIĆA ova je sat osiguravala okolne cestovne pravce a posebno onaj prema Ogulinu, jer se u tom prostoru nalazila veća grupacija četnika koje su podržavali Talijani.

Nakon izdajničkog povlačenja Talijana iz Slunja i vrlo teških borbi s odmetnicima od 10. do 14. studenog 1942. godine, satnija (odnosno njeni ostaci) skupa s dijelovima X. bojne povukla se najprije u Veljun pa zatim u Karlovac. Tu je ušla u sastav 3. pješ. pukovnije pa je bila upotrebljavana pretežno pri osiguravanju pruge i cestovnog pravca za Ogulin. Početkom 1944. godine vodila je vrlo teške borbe u području Gornjih Dubrava te oko Globorničkog mosta, a jedan njen vod sudjelovao je u čišćenju puta sve do Tounja.

Gospodina Peričića upoznao sam u Dugoj Resi u kojoj sam neko vrijeme bio zapovjednik ustaške posade.

Stjecajem okolnosti poznata su mi imena 9 dočasnika i 17 domobrana iz te časne i junačke sati.

To su bili vodnik Milan GRAČAN, razvodnici Ivan BEGOVIĆ, Frano BOSANAC, Mehmed LATIĆ, Stjepan MIKULA, Martin POŽEGA, Luka VIAŠIĆ, Franjo ŽALAC i Juraj ŽIVČIĆ, te domobrani Mijo BARIĆ, Marko BOGOVIĆ, Adam JURČEVIĆ, Ivan JURČEVIĆ, Ivan I. JURČEVIĆ, Jure JURČEVIĆ, Mile JURČEVIĆ, Mile I. JURČEVIĆ, Mato KATIĆ, Ante LESAR, Ivan OBROVAC, Marko OBROVAC, Tomo OBROVAC, Antun PAVLIĆ, Ivan RENDULIĆ, Ivan ŠTEFANAC i Janko VRANČIĆ.

Otrgnimo njihova imena od zaborava, oni su to i te kako zaslužili svojim junaštvom.

Uz pozdrav ZA HRVATSKU – UVIJEK!

Lujo Pešević

Povodom veličanja Josipa Broza i tzv. "antifašizma"

Posljednjih se dana u hrvatskoj javnosti množe vijesti o obilježavanju obljetnice smrti Josipa Broza Tita, kao tobožnjeg nositelja antifašističke borbe hrvatskog naroda i svijetloga lika nacionalne povijesti.

Iako kao demokrati nikomu ne osporavamo pravo o svemu misliti slobodno i svoje uvjerenje slobodno izražavati, ipak, kao predstavnici udruga čiji su članovi svojim životima dokazali svoju ljubav prema hrvatskoj državi i slobodi, prisiljeni smo reagirati i upozoriti na to da je veličanje Josipa Broza Tita skopčano s nizom notornih povijesnih neistina, a istodobno predstavlja manipulaciju s jasnim dnevnopolitičkim nakanama.

U hrvatsku je povijest Josip Broz Tito ušao kao nositelj komunističke ideologije i kao simbol obnove Jugoslavije. Protunaravna je i zločinačka komunistička ideologija doživjela nepovratni povijesni poraz na svjetskom planu, a jugoslavenstvo koje je i kao narodna i kao državna misao predstavljalo najveću prijetnju hrvatskoj narodnoj samobitnosti, također je nepovratno poraženo. Svoj su otpor nasilnom jugoslavenstvu Hrvati stalno i sustavno dokazivali od 1918. do 1990. godine.

Prema tomu, čvrsto smo uvjereni da Josip Broz, kao personifikacija dviju za Hrvate pogubnih ideologija, ne predstavlja osobu koju bi hrvatski narod trebao slaviti.

Potpuna je izmišljotina da je Josip Broz nositelj antifašističke borbe. Dok su se Hrvati u Istri borili protiv fašističke Italije, on je bio na čelu stranke koja je, posebice nakon sporazuma Ribbentrop-Molotov, djelovala u simbiozi s nacionalsocijalizmom i fašizmom. Njegova stranka nije krenula u ustanak čak ni nakon što su talijanski fašisti u travnju 1941. počeli paktirati s velikosrpskim četnicima, nego tek 22. lipnja 1941. godine, kad je nacistička Njemačka napala SSSR. Iako je bila na stajalištu obnove Jugoslavije, Komunistička partija ustala je tek u obranu SSSR-a i tamošnjega staljinističkog režima koji je povijesno odgovoran i za više desetaka milijuna žrtava, dokazujući time da je prije svega predstavljala ekspozituru Staljinove Moskve i Kominterne.

Nije, također, istina da je Tito presudno zaslužan za povrat Istre matici Hrvatskoj. Pokušavajući odvući Kraljevinu Jugoslaviju od pristupa Trojnom paktu, London i Washington su još prije svjetskog rata nudili Jugoslaviji proširenje na područja koja su mirom u Versaillesu odnosno Rapallskim ugovorom pripala Italiji. Za pripajanje Istre matici zemlji presudno je utjecao otpor hrvatskoga istarskog čovjeka nasilnomu potalijančenju, te Crkva hrvatskog jezika u Istri. Povrh toga, valja imati na umu da su vrhovna komunistička tijela krivotvorila odluku istarskoga pokreta odpora: dok je u Pazinu donesena odluka o pripajanju Istre matici Hrvatskoj, ZAVNOH je tu odluku samovlasno pretvorio u "pripajanje matici Hrvatskoj i Jugoslaviji".

Nasuprot tomu, pobjedom jugoslavenske Komunističke partije hrvatski je narod pretrpio težak povijesni poraz. Nametnut nam je kompleks krivice, proglašeni smo fašistima i provoditeljima genocida, ponovno je instalirana Jugoslavija s naglašenom velikosrpskom premoći, a Hrvatska je pretrpjela nepopravljive teritorijalne gubitke. Izgubili smo najveći dio Srijema, čitavu Bosnu i Hercegovinu, Boku Kotorsku, kao i dio Istre odnosno Gorskoga kotara, koji je skoro desetljeće nakon rata prepušten Republici Sloveniji.

Presijecanje Republike Hrvatske kod Neuma i danas predstavlja jednu od najbolnijih točaka mlade hrvatske države.

Uostalom, zar je moguće u ovo vrijeme prisjećanja na Bleiburg i Križni put previdjeti da tisuće i deseci, zapravo stotine tisuća naših palih prijatelja, suboraca i sunarodnjaka, stotine tisuća naših robijaških godina, ne govore jasno o tomu, tko je bio Josip Broz i kakva je prava narav sustava koji je izgradio i kojim je upravljao? Zar o tomu ne govore stotine tisuća Hrvata nagnanih u iseljeništvo? Zar o tomu ne govore žrtve Domovinskog rata? Domovinski je rat, nažalost, bio nuždan samo i jedino zbog toga što je hrvatski narod bio porobljen, što pod zastavom Josipa Broza nije doživio oslobođenje i slobodu, nego političko, kulturno i gospodarsko ropstvo.

Zato mi, predstavnici dviju časnih hrvatskih udruga, molimo hrvatsku javnost da ima na umu, kako veličanje Josipa Broza znači gaženje po bezbrojnim još neobilježenim i neoplakanim grobovima boraca za hrvatsku slobodu i državnu neovisnost.

Unatoč svemu tomu, mi smo sretni. Mi imamo svoju hrvatsku državu, a većina se naših snova ostvarila. Uzalud Brozovi slavitelji škripe zubima: Jugoslavije više nema, niti će je biti. A Amerika i Engleska neće biti zemlje proleterske. Oni imaju razloga za tugu i za mržnju. Mi nemamo. Naše je vrijeme došlo, a mladi su hrvatski naraštaji krvlju posvjedočili kako će doista opstati jedina nam i vječna Hrvatska!

Za Društvo "Hrvatski Domobran" Za Hrvatsko društvo političkih zatvorenika

Vladimir ŠKLOPAN
Kaja PEREKOVIĆ

Otvoreno pismo

Budući da su zadnjih dana u javnosti aktualizirana događanja u svezi s obilježavanjem Dana pobjede nad fašizmom 9. svibnja 1997., dužni smo Vas izvijestiti kako smo se kao sudionici prosvjednog skupa i sami uključili u razrješavanje događanja toga dana.

Kako je i sam kardinal Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački, reagirao na naše ponašanje, danas smo mu uputili otvoreno pismo poradi upoznavanja s činjenicama. Stoga Vas molimo da ga u interesu javnosti plasirate u svom mediju, kako bi bilo više mjesta istini, a manje nagađanjima.

S poštovanjem!

Skupina mirnih prosvjednika

Uzoriti gospodine Kardinale,

Iz Vašeg pisma dominikanskom provincijalu o. Marinku Zadri čiji su, gotovo cjeloviti, sadržaj prenijeli dnevni tisak i informativne agencije, a kojemu je povod bio otvoreno pismo gospodina Zorana Pusića upućeno Vama, lako se može zaključiti da smo mi, dolje potpisani, zajedno s o. Vjekoslavom Lasićem stavili u pitanje čast Crkve koju ćete Vi "ako bude potrebno morati obraniti" i gdje također tvrdite kako Katolička crkva "ipak ne stoji i ne može stajati iza političke aktivnosti oca Vjekoslava Lasića".

Pišete da Lasićevi postupci "nisu u interesu ni Hrvatske", a budući da je otvoreno pismo gospodina Pusića, kojim on stavlja na optuženičku klupu Katoličku crkvu punu neistina, dužni smo na nj reagirati.

Uzoriti gospodine Kardinale,

Sa sinovskom odanošću i kao pripadnici vjerničkog stada obraćamo se Vama, pastiru Kristove Crkve u Hrvata, s molbom da čujete i našu stranu.

Povodom protesta za vraćanje starog imena Trgu hrvatskih velikana, na kojem su se okupili tzv. antifašisti (redom boljševici i jugonostalgičari), organizirali smo paralelni prosvjed nemajući nikakve zle, a još manje (neo)nacističke ili fašističke nakane. Ističemo da prosvjed nije organizirao niti predvodio o. Vjekoslav Lasić, kao što tvrdi g. Zoran Pusić, nego smo mi, skupina mladih građana (uglavnom studenata i razvojačenih hrvatskih branitelja) samoinicijativno željeli uputiti znake prosvjeda onima koji pod plaštom tobožnjega antifašizma i danas zagovaraju boljševičke i jugokomunističke ideje; koji su kroz proteklih skoro pola stoljeća zatirali vjerski i nacionalni osjećaj našega naroda, pogađajući ga ondje gdje je on najosjetljiviji: u samu crkvu, likvidirajući njezine pastire - svećenike (od neznanih imena do blagopokojnoga kardinala Alojzija Stepinca). Gospoda, ili drugovi, koji su taj dan slavili Dan pobjede nad fašizmom i skandirali Titu, nemaju, u najmanju ruku, moralno pravo nazivati sebe antifašistima kad imamo na umu nevine žrtve Bleiburga i križnih putova za koje su oni izravni krivci kao "petokolonaši" i Jude vlastitog naroda, a oruđe velikosrpske ideje.

Ističemo da smo mi istinski antifašisti, ali demokršćanskog, a ne titoističkog tipa čiji su mitologizirani duh prizivali taj dan samozvani antifašisti. Povijest je pokazala da je njihov "boljševički antifašizam" bio isto zlo kao i Hitlerov i Musolinijev nacizam, odnosno fašizam.

Kad imamo sve ovo na umu, žalosno je i pogubno da jedan crkveni službenik, don Luka Vincetić, javno podupire takve ideje i stoji na strani tih "kočničara" pomirbe i boljitka hrvatskoga naroda, te pišući za "Feral Tribune" nama postavlja pitanje: "Kad ćemo progledati?", a svoga sljepila nije ni svjestan. Upravo je tragično da je jedan svećenik stalni suradnik u takvom listu kakav je "Feral Tribune".

Predragi i ljubljeni oče Kardinale,

Premda ne sumnjamo u najbolje nakane Vašeg pisma, iznenađeni smo da ste uputili kritiku na adresu o. Lasiću koji se nama na prosvjedu samo pridružio, a ni spomena o don Luki Vincetiću, njegovom javnom nastupu i političkim aktivnostima.

Pred Vama i pred hrvatskom javnošću ističemo da smo mi bili inicijatori mirnog prosvjeda te da su Pusićeve tvrdnje o o. Lasiću, kao idejnom organizatoru i vođi spomenutoga prosvjeda, neistinite i neutemeljene. Stoga držimo da o. Lasić ničim nije doveo u pitanje čast Katoličke crkve niti je naštetio interesima Hrvatske, kao ni mi sami. Na koncu, zašto bismo mi, kao članovi žive zajednice vjernika koja se zove Crkva, dovodili u pitanje njezinu čast i zašto bismo štetili Hrvatskoj za koju smo se borili.

S dubokom naklonošću i zahvalnošću, u Kristu odani, vjerujemo da ćete razumjeti nas i naše dobre nakane glede rasvjetljavanja istine.

U ime skupine mirnih prosvjednika

Tomislav Ćavar	Florijan Pivčić	Josip Barbarić
Jurica Cesar	Nikola Marić	Josip Milić
Ivica Suton	Zoran Puh	Petar Marojević
Branko Sičaja	Darko Horvat	Ilija Smiljanić
Ivica Krile	Mile Plenković	Marko Sopta
Šimun Besek	Stjepan Vidanec	Tvrtko Kristić
Andrija Dugandžić	Viktor Tudor	Petar Hećimović
Mirko Sesar	Mario Drmčević	Ante Rukavina

UREDNIŠTVU GLASILA "HRVATSKI DOMOBRAN"

Molim Vas da u smislu članka 31. i članka 35. Zakona o javnom priopćavanju (Narodne novine br. 83/96.) u sljedećem broju HRVATSKOG DOMOBRANA objavite ispravak, jer objavljen članak g. S. Androića u HD br. 2/17 pod naslovom "HRVATI U BIVŠOJ NJEMAČKOJ VOJSCI" ne odgovara istini.

Kako cijeli članak objavljuje izopačena i proizvoljna tumačenja postojećih prava pripadnika Hrvatske domovinske vojske (17. IV. 1941. - 15. V. 1945.) te širi dezinformacije, potrebno je čitateljstvo upoznati s istinitim i objektivnim informacijama o pravima bivših pripadnika Hrvatske vojske 17. IV. 1941. - 15. V. 1945., odnosno Hrvatske domovinske vojske.

Prava bivših pripadnika Hrvatske domovinske vojske uređena su Zakonima Republike Hrvatske:

1. Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (Narodne novine br. 33/92, 77/92, 58/93, 2/94, 76/94 i 108/95) koji je stupio na snagu 1. VII. 1992. godine;
2. Zakonom o dopunama Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju (Narodne novine br. 96/93);
3. Odlukom o sudjelovanju osiguranih osoba u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (narodne novine, br. 9/94).

Pod hrvatskom domovinskom vojskom podrazumijevaju se oružane snage bivše Nezavisne Države Hrvatske od 17. IV. 1941. - 15. V. 1945. godine, a to su postrojbe

Hrvatskih oružanih snaga, i to: hrvatskog domobranstva, ustaške vojnice, oružništva i legionarske postrojbe koje su se kao sastavni dio Hrvatskih oružanih snaga jedno vrijeme nalazile u sastavu Wehrmachta, tj. Njemačkih oružanih snaga, te potpadala pod OKW (Oberkommando der Wehrmacht) i kao takve borile na frontama u NDH i izvan NDH. Tako se pripadnicima hrvatske domovinske vojske smatraju i npr. pripadnici 369. hrvatske pojačane pješačke pukovnije i 369. hrvatske divizije "Vražja divizija", 373. hrvatske divizije "Tigar", 392. hrvatske divizije "Plava", kao i određene postrojbe Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i ratne mornarice. Svi pripadnici naprijed navedenih postrojbi, ako su državljani Republike Hrvatske, mogu ostvariti prava po naprijed spomenutim Zakonima.

Gospodin S. Androić piše da se o tome skoro ništa nije pisalo niti su se davale upute, osim što je on pisao u Glasu koncila, što nije istina. Društvo Hrvatski domobran osnovano je 2. II. 1991. godine te od tada izdaje glasilo Hrvatski domobran. U navedenom glasilu objavljeni su opširni članci i napuci o pravima bivših pripadnika Hrvatske vojske i to u brojevima: 4/1991, 3/1992, 8/1992, 2/1993, 3/1993, 4/1993, 6/1993, 2/1994, 4/1996. Osim toga, ograncima DRV HD dostavljeni su napuci u svezi s postojećim Zakonima, te gdje se predaju zahtjevi za ostvarenje prava. Održavane su tribine, a preko radio postaje 101 u Zagrebu u dva navrata upoznato je pučanstvo s provedbom postojećih Zakona i ostvarivanju prava po njima. Naravno da nisu davane upute da pripadnici naprijed navedenih postrojbi mogu ostvariti zaštitu po njemačkom Saveznom zakonu o skrbi, kad je razvidno da je njima zaštita osigurana po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata kao pripadnicima hrvatske domovinske vojske.

Ministarstvo rada i socijalne skrbi, Sektor zaštite žrtava i sudionika rata izdalo je Županijskim uredima za rad, zdravstvo i socijalnu skrb, pismene naputke u svezi s primjenom Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata. Dakle svi zainteresirani bivši pripadnici bivših Hrvatskih oružanih snaga, mogli su pravodobno doći do informacija za ostvarenje njihovih prava u Republici Hrvatskoj, a koja u SFRJ nisu imali, kako članovi DRV HD, tako i ostali, da su se potrudili otići u nadležne ustanove RH Ured za rad, zdravstvo i socijalnu skrb ili Republički fond mirovinskog i invalidskog osiguranja.

Postojeći Zakoni RH daju prava bivšim pripadnicima Hrvatske vojske 1941. - 1945. a ne kako to piše S.A. i drugim pripadnicima raznih vojski pa i njemačkoj vojsci. S.A. piše da su Hrvati mobilizirani u razne njemačke vojne postrojbe a najčešće u Deutsche Wehrmacht. Neznanje je uvijek najveći neprijatelj, kako to u svom članku navodi S.A., a to se najviše tiče njega samoga. Prvo, točan naslov je Deutsche Wehrmacht – Njemačka oružana snaga, a drugo, to nije nikakva postrojba već Vrhovno zapovjedništvo nad svim rodovima njemačkih oružanih snaga: pješaštvom, zrakoplovstvom, mornaricom.

Pripadnici hrvatskih postrojbi, koje su određeno vrijeme bile u sastavu Wehrmachta (kopna, mora i zraka) suglasno Njemačkom saveznom zakonu za skrb (BVG) imaju pravo na skrb, rentu ovisno o stupnju invaliditeta, a što su ostvarili putem Hessisches Amt für Versorgung und Sociales Fulda (Hesički zavod za skrb i socijalu iz Fulde). Svoja prava navedeni sada ostvaruju putem naših Zakona, pa tako ostvaruju pravo na: mirovinu, invalidninu, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, opskrbninu i dodatak za pripomoć u kući. Nemamo ništa protiv da Njemačka i dalje isplaćuje rente pripadnicima hrvatskih vojnih postrojbi koje su se borile u sastavu Wehrmachta, no dužnost je Republike Hrvatske da svojim građanima, koji punih 50 godina nisu imali nikakva prava koja su proizlazila iz njihove pripadnosti bivšoj hrvatskoj vojsci 1941.-1945. danas nakon 50 godina prizna sva prava koja proističu iz postojećih Zakona RH. Međutim, Republika Hrvatska ne priznaje prava pripadnicima njemačkih postrojba – policije, radne službe, SS-jedinica i sl. pa građani RH koji su pripadali takvim njemačkim postrojbama svoja prava trebaju zatražiti od nadležnih ustanova Njemačke, ako to do sada nisu učinili.

S.A. nadalje u svom članku piše: "Znanje i struka, a tu prije svega spadaju nositelji socijalnog osiguranja, nisu imali dovoljno sluha a ni inicijative da se takvi problemi stave na razinu države i da se aktivno pomogne toj kategoriji građana. Ako se već proklamirala politika pomirbe i opraštanja svih "grijehova" međusobnim protivnicima iz Drugoga svjetskog rata, trebalo je i ovdje pomoći, ali tako da to bude od koristi za one kojima je trebala pomoć."

Zar riješenih 26.000 predmeta za mirovine, te oko 6000 predmeta za ratne vojne invalide nije "bilo od koristi za one kojima je trebala pomoć"? O čemu to S. Androić priča?

Mnogo je toga nestručno i tendenciozno napisanog i objavljenog. Sadašnje vrijeme daje nam mogućnost objektivnog pristupa, koji do 1990. iz znanih razloga nije bio moguć, ili najblažije rečeno nije bio poželjan. No ovakvo pisanje S. Androića očito ne pridonosi složnu i djelatnu suživotu svih dobronamjernih članova i djelatnika našeg Društva u RH, jer on nedobronamjerno izvještava javnost.

Naprijed navedenim zakonima u RH određena su prava bivšim pripadnicima Hrvatske vojske, a ustrojstvo bivših Oružanih snaga NDH i Wehrmachta za S. Androića velika je nepoznanica, pa je neznanje najveći neprijatelj što se u ovom slučaju i potvrdilo. Između ostalog S.A. govori samo o domobranima, kao da ustaška vojnica, oružništvo i legionarske postrojbe nisu bile u sastavu Hrvatskih oružanih snaga.

Činjenica je da je osobna invalidnina po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata niža od rente koju su pripadnici hrvatske domovinske vojske mogli ostvariti po njemačkom Saveznom zakonu o skrbi. Međutim, po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata pripadnici hrvatske domovinske vojske pored invalidnine mogu ostvariti dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, opskrbninu i dodatak za pripomoć u kući.

No opetovano naglašavamo da narečena prava mogu ostvariti samo pripadnici hrvatske domovinske vojske, ali ne i "drugi pripadnici" raznih vojski pa i njemačke vojske kako to pogrešno navodi S. Androić.

Ako je g. Stjepan Androić htio održati lekciju ustanovama Republike Hrvatske i bivšim pripadnicima Hrvatskih oružanih snaga 1941. - 1945. te čitateljima Glasa Koncila, u kome sam sebe smatra kompetentnim, to je doista i učinio, no time je to svoje specifično mišljenje stavio pred sud javnog razmišljanja i mora se suočiti i s drugim mišljenjima koja su u suprotnosti s njegovim.

DRV HRVATSKI DOMOBRAN-SREDIŠNJICA
ODSJEK ZA RATNE VOJNE INVALIDE

Darko Škrinjar

NEOPREZNI GOSPODINE BOŽO KOPRIČANEC

U glasilu Društva "Hrvatski domobran" br. 5 (39) VI. god. s nadnevkom listopad 1996., na stranici 18. tiskan je Vaš napis, upućen iz Požege, Primorska 47, naslovljen Uredništvu glasila, a time i javnosti, na koji sam dužan odgovoriti razlogom jer niste opovrgnuli taj, nakon našeg razgovora telefonom.

Dužan sam odgovoriti ovim otvorenim pismom poradi javnosti, a Vašom neopreznošću (Vi u napisu pišete o opreznosti glede činjenica i vaše istine) uvrijeđeni smo: prvoredno moja majka gospođa Deša Schreiber, sestra Koraljka te naša djeca; naša šira obitelj od Raba pa sve do Skoplja; posebito štovani gospodin poručnik Vladimir Hirc, vrli časnik moga oca i Hrvatske vojske kojem osporavate navod u napisu "Obranjen Čađavac" u glasilu br. 3. lipnja 1996. U Vašem napisu tvrdite u točki 1. izrijekom: "Zapovjednik pukovnije (21. pukovnije, pojašnjenje p.s.) nije bio bojnik Zdenko Schreiber nego..."

Vas prvoredno i posebito, a zatim čitatelje i štovatelje cijenjenog glasila, te časnike i dočasnike, pripadnike domobranskih postrojbi i Hrvatske Domovinske vojske 1941.-1945. (pripadnici 21. pukovnije zasigurno to znaju i sjećaju se) izvješćujem u ime žive supruge bojnika Zdenka Schreibera, a posjedujući relevantnu dokumentaciju Državnog arhiva Republike Hrvatske da je naš časni suprug i otac bio zapovjednik 21. pukovnije I. Hrvatske Udarne Divizije do zadnjeg trenutka i izdaha strahotnog smaknuća u 35. godini života. Ti isti su taj dan nazvali "Danom mladosti" i nekog, nekakvog izmišljenog rođendana. Vojnom zarobljeniku oduzeto je pravo na život bez suda i suđenja a uime naroda – poznato kojeg – kao i nad tisućama pripadnika hrvatskih postrojbi poglavito mladeži, građanskih osoba Hrvatica i Hrvata. Oduzet je život zapovjedniku 21. pukovnije I. HUD, ali istovremeno time: sinu, bratu, suprugu, ocu, pravo unucima imati djeda.

Iz Vašeg napisa proizlazi da ste novi čitatelj cijenjenog glasnika, poradi toga što niste čitali i pročitali "Hrvatski Domobran" br. 7/91. niti br. 6/93. godine.

Nu, da ne duljim, iz Vašeg napisa stječe se dojam Vaše imperativne sigurnosti i znanja, tvrdeći samouvjereno Vašom izrijekom u zagradama: "... o njoj (21. pukovniji dopunio i podcrtao P.S.) jednostavno sve znam...", a da bi pri kraju rekli: "Jedino što mogu o ovom napisu reći je to da je zapovjednik divizije (I. HUD, dopunio i podcrtao P.S.) bio general CORN", (sic...!). Ovom rečenicom je sve razvidno!

Iz moje osobne prosudbe slijedi da ne znate kome ste služili, kojoj ste pukovniji pripadali, tko Vam je bio zapovjednik, etc., a samouvjereni o vašoj pripadnosti 21. pukovniji I. HUD.

Neoprezni gospodine Božo Kopričanec, Vaš je to problem i Vaše su poteškoće u sjećanjima, ostavite Vaša sjećanja i imperativ jednostavnog znanja vlastitim prijepornim pitanjima Vašem užem krugu i ne jamčite javnosti vlastitu (ne)sigurnost pored živuće supruge, djece i unuka ponosnih na časnoga djeda, te živućih hvala Bogu, pripadnika 21. pukovnije I. HUD, kojima je zapovjedao bojnik Zdenko Schreiber.

Prema sjećanjima gospodina Dončevića iz Zagreba, a osobnog teklića mojeg oca, pred kraj rata unaprijeđen je u čin dopukovnika.

Koristim dobrotu Uredništva i upoznati Vas o osobi uvaženog gosp. dr. Branimira Degmečića iz Zagreba, pripadnika 20. pukovnije I. HUD, člana "Hrvatskog Domobrana" i donedavno člana uredništva glasila, a štovatelja mojeg oca, zahvaliti mu ponovno na traganjima i otkriću o stradanju i posljednjim trenucima njegova života. Zahvaljujem Uredništvu na mogućem uvrštenju, pozdravljajući ga časnim pozdravom:

Za Hrvatsku – uvijek! Štovanjem odan Vam Uredništvu,

dipl. inž. Porin Schreiber
21000 Split
Stonska 8

P.S. Zahvaljujući glasilu "Hrvatski Domobran" imali smo sreću upoznati žive časnike i vojnike 21. pukovnije I. HUD od Karlovca, Buja u Istri, preko Zagreba, Južne Amerike, New-Yorka do Londona, koji su nam uputili pisma, dragocjene spoznaje o njihovu zapovjedniku.

Pisma naših čitatelja

Pogodila me crvena zvijezda na mimohodu Hrvatske vojske na Jarunu

Proslavom Dana državnosti mimohodom hrabre Hrvatske vojske na Jarunu bila sam oduševljena, no nešto me ipak nije razveselilo, a mogu reći da me i pogodilo. Oduševila me obučenost, disciplina i naoružanje naših hrabrih momaka. Oni su svoju borbenost dokazali i u Domovinskom ratu, kada su obranili Hrvatsku od opakog neprijatelja. Uostalom, hrvatska je vojska poznata još od davnine kao hrabra, te je priznata i pohvaljivana još od napoleonskih ratova. Želim joj daljnje usavršavanje kako nitko više ne bi ni pomislio napasti nas i našu domovinu.

Nitko nije bio sretniji od mene kada je prije sedam godina skinut stijeg s crvenom zvijezdom, jer je pod tim jugoslavenskim komunističkim obilježjem izgubljeno poslije svršetka Drugoga svjetskog rata mnogo hrvatskih života. Pod crvenom zvijezdom jugovojska je vodila, mučila i ubijala na križnim putovima nakon Bleiburga naše vojnike. Oni su se predali, ali su ubijani kao zarobljenici bez suda i mimo konvencija o ratnim zarobljenicima, a s njima također civili, starci, žene pa i djeca. Tako je ubijen i moj otac kao domobranski časnik s činom glavnostožernog pukovnika. Ubijen je na gubilištima u Teznu pokraj Maribora, gdje se, zapravo, nalazi Katynska šuma hrvatske vojske.

Zato sam bila duboko razočarana ponovno ugledavši omraženo jugokomunističko obilježje, koje je ne samo meni osobno, nego i tisućama drugih ljudi nanijelo toliko zla.

Da stvar bude gora, u istom redu nošene su i domobranske i komunističke zastave sa zvijezdom! Oprostiti se mora, tako nas uči naša vjera, ali ja do kraja života neću zaboraviti kakvo je zlo učinjeno.

Zdenka Elblinger
Zagreb

PRIMIO SAM BLEIBURŠKI SPOMEN-ZNAK

Od srca Vam zahvaljujem na dodijeljenom mi spomen-znaku Vojničkog reda trolista s križem kneza Višeslava. Nosit ću ga u svakoj svečanoj prilici časno i s ponosom. Ovaj mi jednostavni i likovnim rješenjem uspomena pun spomen-znak više znači od svakog srebra i zlata, svih lenta i ukrasa.

Zbog čega i od kada?

Molim Vas, pročitajte priloženi ulomak iz mog romana RAZLIČAK U KLASJU – BELLONINE ORGIJE, objavljen još 1989.

Za Hrvatsku - uvijek!

Sa štovanjem
Emil Kazimir Žeravica

Ulomak iz romana "RAZLIČAK u KLASU - Bellonine orgije" - 1989.

Vojnik pozdravi i pritisne na zvonce. Kratko iza toga vrata se otvoriše i mala četa nestane iza njih.

- Momci, za mnom! - kaza poručnik.

Vidjelo se da ovdje nije prvi put. Kretao se sigurno i brzo kroz slabo osvijetljene hodnike.

- Ovdje ćete se raskužiti i presvući - kaza mirno. - Sjedite i pričekajte!

- Pa čisti smo i sinoć presvučeni - primijeti netko od momaka.

- Neka ste!... Što je topro nije nikat prefiše!... A lojze, faške, su feliki neprijatelj na nemački rajh! - izgovori poručnik tako da se nije znalo govori li ozbiljno ili se šali.

Raskuživanje i kupanje išlo je dosta brzo. Dobili su velike čiste ručnike da se osuše. Onda su dobili novo rublje; dugačke podgaće od trikoa, nekakve tanke potkošulje i tamnosive čarape.

Gledajući jedan drugoga, smijali su se na sav glas.

- Joj, sat sem kakti balerina! - uzvikne Željko i stade plesati na prstima držeći široku košulju za rubove. - Jen dva tri... jen dva tri! - njihao se u ritmu valcera.

- A nu kaurina, pritvorio se u žensko! - uzviknu Drugi pa potrči za Željkom vičući: - Čekaj, mala... sad ću ja tebe prid svima!

- Koji vam je frak? - viknu s vrata poručnik Konrad. - Ajde, ajde, na šišanje!

- Pa ošišani smo, gospodine poručniče - primijeti Mislav.

- To što imate na glafa nije nemački šiš... U Luftwaffe nema kosa ispot rub kapa.

Pokoriše se. Njemački je brijač znao svoj posao. Ošišao ih je tako visoko da im je nešto kose ostavio samo iznad čela. Gledali su se u čudu.

- Opet nas obezfrizuriše! - Kit će Mislavu.

- Ako vako nastave, sutra će nam obrijat glave, a prikosutra će nam i 'otsić'! - mrko će Frane.

Iza šišanja odveli su ih u velik skladište s odjećom. Njihove su odore nekamo nestale. Njemački feldwebel mjerkao je jednog po jednog, pozivao ga, skidao iz reda stotina vješalica nove njemačke zrakoplovne uniforme s već na rukavu ušivenim srebrenim oznakama gefrajtera, prislanjao ih uz njega i onda rekao, tutnuvši mu uniformu u ruke:

- Passt!... Naechste!

- Što ćemo mi u njemačkoj monturi?! - zapita Šime s neskrivenim strahom.

- Reka san ti ja! - prosikta mu uz uho Frane.

- Što bi ti radije ostao u onoj uniformi od koprife i selena trafa!? Was!? - odgovori ljutito poručnik Konrad.

- Ajme meni, majko moja, da me babo vidi!?... Prokleo bi me zauvike... Njegova su pradida Švabe ubili, kad su sultanu otimali Bosnu... - tiho će Dugi Mislavu.

- Šuti, Dugi, upali smo u tu kožu i iz nje ćemo se teško izvući... Treba opstati!... Razumiješ li me?... Sad treba opstati!

A nije ni vrag crn kako izgleda uplašenu djetetu!... - smirivao ga je Mislav.

Oblačili su se uz različita osjećanja u duši. Većini se činilo da su izišli iz svoje drage tople kože i da se uvlače u nečiju tuđu, doduše mekšu, topliju, finiju, ukrašenu gajtanima na naramenicama i posrebrenim orlovima na ovratniku... A oni njihovi prosti bijeli trolisti ostadode negdje u prostoriji za raskuživanje...

- Tko zna jesu li izdržali vrućinu? - padne Mislavu na pamet i očuti da mu je žao onih bijelih, koštanih, priprostih znakova njegova prvog napredovanja u vojništvu, za koje je ranije držao da su samo znakovi nekakve soldačke isprazne taštine.

- Čudno je - pomisli - kako mi, sad kad ih nema, nedostaju... Možda je to zbog toga što je to ipak bilo moje, naše, hrvatsko?

- Kaj si se tak zaštudiral? - zapita ga Željko.

- Kit! Nemoj se smijati... Meni padoše na pamet naši trolisteki... znaš oni što smo ih dobili pod vrat?... Tko bi ga znao gdje su?... Ja bi ih rado imao i nosio u džepu... Tu! - pokaza rukom na lijevi gornji džep nove uniforme.

- I ja, bormeš!... Da ih potražimo?

- Važi! - odgovori Mislav. Pođe do poručnika Konrada i zamoli ga da im učini tu uslugu. On se samo osmjehnuo. Vjerojatno je razumio mladiće. Rodio se i živio među našim svijetom, pa je nešto od te mekoće za svojim sitnicama koje podsjećaju na blisko i intimno i on nosio u sebi. Naredio je jednom vojniku da potraži odore hrvatskih zrakoplovaca i da s njih skine troliste. Nakon desetak minuta se vratio i svakom dao po nekoliko.

- Što će mi ovo? - upita omaleni Mirek, urarski kalfa.

- Ako ti smeta, baci! - Ja ću moje pohraniti za uspomenu! - odgovori mu netko.

Mislav i Željko se pogledaše. Upravo su svoje zamotavali u papir i stavljali u džep, kad će Kit srdito:

- Slušaj, ti, Pimplek!... Ak' su ti drajši ti novi ftičeki na bluzi, pusti našu detelinu s mirom!... Ti kepec jedan!

- Kaj bi ti štel, orangutan jedan!?... Da si ih nafračkam oko klabuka!? - uzvrati žestoko mali Mirek i kao pjevčić istupi pred kršnog Kita.

- Beži, bedak, od mene! Bum te trknul v rit pa buš mam uzletel v nebesa kakti raketla na Mariju Bistričku! -

U svađu se umiješa poručnik Konrad:

- Ruhe!... Donnerwetter! - poče psovati njemački, ali, brzo se vrati na svoj bački: - Momci!... Nikakvih svađa!... Niste fiše u tomobranima... Ovo je nemačka Luftwaffe!... Ordnung! Disziplin! Gehorsamkeit!... Tako, ili zofem nemačka žandarmerija!

Mirek i Željko okrenuše jedan drugome leđa i povukoše se sa sredine sobe.

- Momci, sad na fečeru i onda na spavanje!... Ujutro u pet Aufstehen!... Naš cug polazi u sedam... i molim vas bes kraval!

Pošli su za njim u blagavaonicu i večerali rijetku krumpirovu juhu s kobasicom. Za desert, opet puding od jagoda...

U velikoj spavaonici bilo je zagušljivo i pretrpano. Bilo je to prenoćište za prolaznike. Svi se nekako brzo smjestiše osim Dugoga i malog Mireka. Na kraju, poručnik im pronađe slobodnu postelju.

- Dečki, nema druge, morate skupa!

- Ti, jarane, lezi popriko udno, a ja ću i tako morati nogama priko tebe na naslon!

Iz zvučnika na zidu čula se lagana glazba. Onda glazba utihne i začu se metalni glas najvljivača iz centra za zračne uzbune:

- Feindliche Flugzeuge in zahlreichen Verbaenden im Anflug vom... (Neprijateljsko zrakoplovstvo u velikim eskadrama ulijeće od...)

Oko dva sata iza polnoći spavaonicom i hodnicima odjekne reski zvuk zavijanja sirene. Iz zvučnika odjeknu metalan glas koji je stalno ponavljao:

- Alarm!... Alarm!... Alarm!...

Naglo probuđeni, vojnici skočiše iz postelja i u žurbi počeše na sebe navlačiti odjeću.

- U skloništa! U skloništa za mnom! - vikao je službujući njemački časnik.

- Plinske maske ponijeti sa sobom!.... Ne zaboravite plinske maske! - opominjao je glas iz zvučnika.

U sobu sav u strahu uleti poručnik Konrad:

- Brže, momci, brže!... Pođite za ostalima!

- Što se događa? - zapita Dugi razrogačenih očiju.

- Budeš li puno pitao, dobit ćeš bombu u glavu! - jetko će mu Mirek koji je kao purger ponešto razumio i njemački...

Zakratko sletješe dosta strmim i dugim stubama u podrum, poduprt debelim balvanima.

- Posjedati uza zid!... Plinske maske na prsa!... Ne govoriti!... Disati polako i ravnomjerno!... Pušenje nije dozvoljeno!

Konrad je prevodio naloge iz zvučnika. U skloništu je zavladala potpuna tišina. Reklo bi se da bi se i let komarca mogao čuti... A onda ljudi osjetiše kako sve lagano drhti... i zrak... i masivna građevina. Zatim se začu neka podzemna tutnjava, kao da negdje duboko ispod zemlje prolazi beskrajno duga kolona oklopnih vozila...

Taj zastrašujući i prijeteći tutanj kao da je dolazio sve bliže i postajao sve jačim...

- To je nalet na Južni kolodvor... - reče jedan njemački časnik.

- Udaraju tepihom! - odgovori drugi. - Samo da do nas ne dopru!

- Mi smi prilično daleko... - s nadom će prvi.

- A što je za njih daleko!? - sumorno će drugi.

- Gospodine poručniče, o čemu je riječ? - zapita Mislav.

- Tommy i Johny tepihom tuku po dijelu grada oko Južnog kolodvora. Onog s kojeg smo pred nekoliko sati stigli... Dečki, imali smo sreće!

NIJE SE PITALO KOJE SI VJERE!

Dvadesetak mladih zastavnika koji su taj čin primili 1. 1. 1943. g. u Varaždinu dobilo je udjelbu u Novačku bojnu koja se upravo ustrojavala u Brodu na Savi (Slavonskom Brodu). Tih su proljetnih dana dolazili mladići iz Slavonije, od Dervente i Plehana, a velika većina iz Živinica i Lukavca kod Tuzle. Priprosti ali dobrodušni, ošišani i u domobranskoj novoj odori, ljepše su izgledali nego u svom civilnom odijelu. Dobrim dijelom bili su muslimanske vjeroispovijedi, što se tada smatralo samo vjerom a ne nekakvom nacionalnom pripadnošću.

A kako su se ti mladići vladali? Nitko nije svoje isticao u pogledu vjerske pripadnosti, niti je tuđe ponižavao. A i nije za to bilo razloga. Ti mladi ljudi, nisu bili opterećeni nikakvom povijesnom prošlošću, pa su na ponekim predavanjima mogli čuti ponešto o tome odakle oni zapravo vuku svoje korijene. Osjećali su se Hrvatima a u borbama su bili oni koji su prvi, i bez zapovijedi časnika, prilikom partizanskog napada iz zasjede istog časa srnuli prema strani odakle se pucalo, uz ono silovito ...hura...juriš...!

Za domobrane muslimanske vjeroispovijedi posebno se kuhala hrana na ulju i u svemu se poštivalo njihov način prehrane. Znalo se za njihov odnos prema slanini i svinjskom mesu pa i prema nožu kojim se rezalo to meso.

Ali to nije bilo nikome povod za neke riječi koje bi mogle uvrijediti pripadnika muslimanske vjere. Sjećajući se tih dana, kroz prizmu, nadajmo se prošlog domovinskog rata u Hrvatskoj a još više u BiH, kada su glavna meta Srbima bili crkva ili džamija, te jedno i drugo groblje, upravo začuđuje tolerancija jednih prema drugima, koja je vladala u toj postrojbi.

U bojni je bio postavljen vojni katolički kao i vojni muslimanski dušobrižnik. Da upravo o tome pišem navela me priložena fotografija na kojoj se vidi stožer Koturaške bojne II. zbornog područja Slavonski Brod s časnicima iz zapovjedništva toga grada. Snimka je učinjena 1944. u selu Gromačniku udaljenom jedno šest kilometara od Slavonskog Broda prema Zagrebu za vrijeme jedne proslave, možda državnog blagdana.

Na slici se vidi katolički dušobrižnik (četvrti s desna, s okrenutom glavom udesno) a u sredini slike stoji muslimanski dušobrižnik s višim časničkim činom. Bijeli turban najbolje govori o tome koliko je muslimanska vjera u hrvatskom domobranstvu bila cijenjena i ravnopravna.

Skupa su pripadnici te bojne prošli križni put, mnogi su u borbama prije i za vrijeme križnog puta izgubili mlade živote. I katolici i muslimani!

I sada valja postaviti pitanje: Znaju li djeca i unuci preživjelih domobrana muslimanske vjeroispovijedi išta o tome kako su im očevi i djedovi ratovali za Hrvatsku tijekom II. svjetskog rata. Ne znaju, jer se za vrijeme komunističko-srpske vladavine o tome nije smjelo govoriti. Mnogi su ostavili kosti i na blajburškom polju što potvrđuje i ucrtani polumjesec uz hrvatski grb na spomeniku te užasne tragedije hrvatskog naroda.

Hoće li doći dan kad će se u BiH o tome smjeti slobodno pričati i govoriti, hoće li živi rođaci palih domobrana – muslimana u borbama za hrvatsku državu moći posjetiti kosti svojih milih i dragih koje leže rasute po svim Križnim putovima?

U svakom slučaju ove riječi a još više ova slika (koja je dobrano nagrižena »zubom vremena« i slučajno zaostala od uništenja, pobuđuju na razmišljanja. Svakako drukčija od »avnojskih i današnjih službenih stavova« u susjednoj nam državi Bosni i Hercegovini.

Kazimir Orešković

VOĆIN

Kako je uništavano to nekada lijepo mjesto, njegovo obrtništvo, ljudi i običaji; kao krajnje barbarstvo žrtve su civili Voćina, starci, žene i djeca, razorena Gospa Voćinska!.

Dragi čitatelji, eto nakon 55 godina tragičnih sjećanja, vezana emocijama ostala su u dušama Hrvata bolna još upečatljivija barbarstva za ovoga Domovinskog rata – masakrirani Hrvati Voćina, razoreno zdanje Gospe, kršćanske ljubavi sjevernozapadnog dijela Slavonije. Na ove retke ponukao me je g. Stjepan Brijačak iz Voćina, sretan da je od mnogih Hrvata opstao u svome Voćinu, Gospinu svetištu podno drevnoga i lijepog Papuka.

Znadem ja, kao i mnogi Hrvati toga kraja pa i šire, što su nama činili Lisičine, Popovac, Hum, Hum Varoš, Klisa i niz drugih sprskih sela i njihovi barbari, ne tokom 50, već 150 godina vladavine srpske hegemonije, a kasnije u sprezi srbo-komunističkog režima i tiranije. Sijali su zla i barbarstvo nezapamćenih razmjera za civilizirani svijet, opustošili te divne krajeve naseljene Hrvatima, vrijednim seljacima, obrtnicima i intelegencijom toga lijepog turističkog kraja.

Od Svetišta Gospe, Gutmana, Staroga Grada, Prevende do marljivih Šimića i Uremovića, obitelji Wala i niza obrtnika Voćina, morali su na put bez povratka spašavajući živu glavu, ako su u tome uopće i uspjeli a mnogi to nisu. Bilo je to vrijeme moje rane mladosti čiji je put bilo progonstvo, kao i u vrijeme ovoga Domovinskoga rata. Taj kraj morao sam napustiti s mnogim hrvatskim obiteljima davne 1943. godine, kad su nažalost i tada postojali prognanici ili taoci. Progoni nas Hrvata opustošili su te lijepe krajeve u koje se rašireni diljem lijepe naše, Europe i Svijeta nikada više nismo vraćali. Ostale su istine i sjećanja kao dio naše hrvatske povijesti.

Pisao sam o tome u nekoliko navrata, pa i zaduženima za strateška pitanja Hrvatske države u nadi da se zauvijek spriječe zla i barbarstva, vladavina manjine nad većinom, ma o kome je bila riječ.

Posebno su Srbi u Hrvatskoj izvorno bili opsjednuti zlom i barbarstvom, ne po prvi put u proteklih 150 godina zajedničkog življenja u domovini Hrvata. Sada, u poodmaklim godinama starosti i udaljen od rodnoga kraja tog dijela Slavonije, ostajem duboko uvjeren da su sva zla iza nas. Voćin će opet biti lijep turistički gradić, vratit će se i Gospa u Voćin radi mnogih od nas, radi naših mladih naraštaja, još više radi onih koji će na ovaj svijet tek doći.

Barbari i zločinci potražit će svoj svijet kamo i pripadaju – poželimo im sretno za navijek.

Na kraju, gospodine Stjepane Brijačak, ma gdje mi Hrvati živjeli, nismo zaboravili ime zločinaca i barbara, pa niti Lazu, niti Đuru, niti Slavu, niti Miloša, Vojislava i ostale; povijest piše svoje istine.

Nama ostaje duh i kršćanstvo i voljena Hrvatska za koju je vrijedilo živjeti i umirati svih tih teških godina našega života. Za Hrvatsku - uvijek!

Ivica Tuškan, predsjednik HDPZ-a Podružnica Sisak i član Društva Hrvatski Domobran Sisak, kao i član UHVDR Sisak.

Iz naših ogranaka

IZBORNA SKUPŠTINA HD OGRANAK SLATINA

Izborna skupština slatinskog ogranka DRV Hrvatski domobran održana je 26. travnja u prisutnosti zastupnika Županijskog doma sabora g. Joze Medveda, gradonačelnika grada Slatine g. Ivana Levara, dopredsjednika Središnjice g. Grgca i člana Marijana Gela, te predstavnika Društava iz Osijeka, Orahovice i Našica, predstavnika Udruge roditelja i udovica poginulih branitelja i dragovoljaca domovinskog rata. Tom prigodom tridesetorici pripadnika našeg Ogranka uručeni su spomen-znakovi "Križ kneza Višeslava" kao priznanje za vjerno služenje domovini.

Obnovljen je IO s mlađim članovima, a zadani su sljedeći zadaci:

- poboljšati suradnju s ostalim udrugama i zajedničkim nastupima u pojedinim prigodama; dosadašnja suradnja sa školom Eugen Kumičić poboljšana je dolaskom na mjesto upraviteljice prof. Božice Majhen. Škola će organizirati prigodan program – OBILJEŽAVANJE USPOMENE NA BLEIBURŠKE ŽRTVE 15. 5. 1997. god. kako slijedi:
- uređenje panoa u holu i u učionicama,
- sat povijesti u svim razredima,
- obilazak spomen-obilježja "Križ mučenik" na slatinskom groblju; svi niži razredi – cvijeće i svijeće,
- odlazak na Bleiburško polje; odlikaši svih osam razreda.

Vjerujemo, kad u našim školama budu upravljali ravnatelji, i djecu učili učitelji kakva je profesorica Majhen, borba i žrtve hrvatskog naroda za svoju domovinu neće biti zaboravljene, a prema tome biti će smanjena mogućnost ponavljanja pogrešaka iz prošlosti. Nadamo se kako će današnja djeca izbjeći patnje koje su prošli njihovi djedovi i očevi.

Na prijedlog gradonačelnika Društvo će uz pomoć grada organizirati posjet Slatinskom Drenovcu - gubilištu građana šireg dijela Slavonije gdje je za vrijeme II. svj. rata bio tzv. narodni sud.

U Slatinski Drenovac odvođeni su uglavnom civili pa i cijele obitelji imućnijih građana koji su ondje likvidirani, a imovina im je opljačkana. Grobište je otkriveno prošle godine, a iz Slatine po do sada pronađenim podacima ondje su pogubljena 62 građana, kojih rodake ćemo pokušati odvesti na mjesto zločina.

Kod vlasti se pokušava ishoditi zaštita ili naći neko drugo rješenje za osiguranje kosturnice, jer je mjesto na kojem se ona nalazi prilično nezaštićeno i postoji bojazan od devastacije.

Naknadnim druženjem uz skroman domjenak izmijenjena su mišljenja i završen je skup.

Dragutin Pelikan

GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKOG DOMOBRANA OGRANKA PULA

U subotu 5. travnja 1997. godine u Puli u Domu hrvatskih branitelja održana je godišnja skupština HD Ogranka Pula.

Josip Dinko Šugh, predsjednik Gradskog odbora Pule, otvorio je skup, pozdravio sve prisutne članove i goste u dvorani ispunjenoj do posljednjeg mjesta (230 prisutnih).

Nakon sviranja državne himne i odavanja počasti minutom šutnje za sve preminule članove od prošle skupštine do danas, predsjednik Ogranka predložio je Radno predsjedništvo u ime kojega je prof. Stipan Trogrlić predložio usvajanje objavljenoga Dnevnog reda.

Čitav tijek Skupštine obuhvatio je uobičajena izvješća o radu Ogranka izlaganjem predsjednika Josipa Dinka Šugha, izvješće tajnika Miše Mazura o administrativno-financijskom poslovanju, izvješće predsjednika Vijeća Županije istarske g. Nikole Sudarevića, te izvješće Juraja RUBEŠE o socijalnoj slici Ogranka, na temelju socijalne ankete i rada Komisije za socijalnu skrb u proteklom razdoblju.

Uime Središnjice Hrvatskog domobrana skupštinare i goste pozdravio je dr. Boris DOMIĆ, predsjednik Ogranka iz Rijeke. Njegovo je izlaganje popraćeno s pažnjom i odobravanjem svih prisutnih članova i gostiju, što je činilo poseban doprinos obogativši sadržaj rada Skupštine. Dr. Boris DOMIĆ posebno je naglasio potrebu zajedničke aktivnosti naših Društava iz županija: Istarske, Primorsko-goranske, Ličko-senjske i Zadarske. Suradnja na ovom području posebno je značajna, jer je veći dio ovih krajeva u II. svjetskom ratu bio izvan domašaja hrvatskih oružanih snaga. Poslije rata pripojenjem Istre, Rijeke i Zadra s otocima tu se nastanio značajniji broj pripadnika hrvatskih domobrana i drugih postrojbi Hrvatskih oružanih snaga.

Nikola SUDAREVIĆ, predsjednik Odbora Županije istarske, izložio je program za suradnju Ogranaka navedenih županija i predložio za predsjednika Koordinacijskog tijela dr. Borisa DOMIĆA, što je uz pljesak i jednodušno odobravanje i prihvaćeno.

U daljnjem tijeku Skupštine 13-torici članova svečano je uručen spomen-znak Vojnički red trolista s križem Kneza Višeslava za časno služenje Domovini Hrvatskoj, a u spomen na Bleiburšku tragediju hrvatskog naroda. Spomen-znak su primili: Ivan MATIĆ, Zdravko ŽABČIĆ, Drago JERKOVIĆ, Zvonimir RIBARIĆ, Ladislav STIHOVIĆ, Mijo MEDAKOVIĆ, Sabit BOBARIĆ, Mato BILIĆ, Stjepan HIGI, Milan ZDRAVEC, Franjo TOMIĆ, Ante RAKAMARIĆ i Josip ROGAR. Spomen-znakove su uručili dr. Boris DOMIĆ i Božidar FIŠTROVIĆ. U ime svih zahvalio se Mato BILIĆ.

Pozdrav Skupštini i uspjehe u radu Društva uz kraće izlaganje poželjeli su: Zdenko POZGAIN, predsjednik HVIDR-e Županije istarske, Ivan ŠPERNJAK, čelnik Hrvatskih domobrana iz Labina, Ivan UDOVIĆ, predsjednik dragovoljaca Domovinskog rata Pula, Željko LEGOVIĆ tajnik, Vlado IVANČEVIĆ, predstavnik Hrvatskog časničkog zbora u Puli, Ivan PERKOVIĆ i drugi.

Skupštine se posebno dojmio pozdrav gdje Zlate VAGNER, kćerke prvog predsjednika Ogranka iz Pule pokojnog Miroslava Vagnera. Davši zavjet svom pok. ocu domobranskom časniku, uručila je poklon Domingov cvijet i obećala da će surađivati i aktivno djelovati u korist Hrvatskih domobrana u Puli. Dirljivo je bilo i recitiranje pjesme našeg člana Krešimira DOKOZE koji je pročitao pjesmu “Povratak u Vukovar”. Pročitano je i pismo Rozarije JURINA, prognanice iz Babske, koja je u ime svog supruga Gjure zahvalila odboru Ogranka na susretljivosti i pomoći u teškim godinama prognaničkog života.

Prof. Stipan TROGRLIĆ je na kraju dao riječ predsjedniku Ogranka Josipu ŠUGHU, koji je obavijestio skupštinare da će Odbor na svojoj prvoj sjednici o raspravi i dojmovima sa Skupštine izvesti zaključke. Također je obavijestio članove u svezi s obilježavanjem 10. travnja i prijavi članova za odlazak na Komemorativni skup u Bleiburg 15. svibnja 1997. godine, koji će se organizirati u zajednici s Udrugom HVIDR-e Županije istarske.

Krešimir Dokoza

Uz 10. travnja, Dana uspostave Nezavisne Države Hrvatske na Mornaričkom vojnom groblju u Puli

Tiho, bez prisutnosti sredstava javnog informiranja i protokolarnih ceremonija, tridesetak preživjelih pripadnika oružanih snaga NDH i desetak članova iz obitelji poginulih hrvatskih bojovnika u II. svjetskom ratu održalo je komemoraciju u spomen na dan uspostave NDH 1941. godine.

Položen je vijenac kod Spomen-križa svim ratnicima koji počivaju na ovom groblju. Zapaljene su svijeće za pokojnike i poginule u I. i II. svjetskom ratu. Ovo je obnovljeno i lijepo uređeno groblje počivalište 16 nacionalnosti iz bivše Austro-ugarske monarhije. Među inima ovdje počiva značajan broj očeva i djedova hrvatskih domobrana.

Uz prigodni komemorativni spomen s nekoliko toplih riječi g. Nikola SUDAREVIĆ podsjetio je prisutne da je i on jedan od onih koji su 10. travnja 1941. godine bili dječaci kojima su iz ruku učitelja i profesora bile uručene na dar spomen-svjedodžbe uspostavljene nam Nezavisne Države Hrvatske.

Danas smo sretni i zadovoljni što konačno imamo svoju državu. I ovim komemorativnim spomenom ne želimo zlorabiti slobodu, već samo podsjetiti nas i naše najbliže, našu djecu i unuke, da i danas stečenu Domovinu i istarski zavičaj moramo čuvati i željeti njenu sretniju budućnost. Hrvatskom narodu se nikada više ne smiju dogoditi Bleiburg i križni putovi.

Nakon položenog vijenca, zapaljenih svijeća i prigodnih riječi, mala povorka odsjela je u dvorani Doma hrvatskih branitelja te uz napitak izmijenila sjećanje na teške dane prohujale mladosti.

Krešimir Dokoza

SKUPŠTINA DUBROVAČKO-NERETVANSKOG ŽUPANIJSKOG VIJEĆA I GODIŠNJI SABOR GRADSKOG OGRANKA DUBROVNIK

U Dubrovniku je, na obližnjem otočiću Daksi, 10. travnja 1997. godine položeno cvijeće na spomen-križ podignut na mjestu na kome su, u listopadu 1944. godine, srbokomunistički zločinci ubili veći broj Dubrovčana, između njih je bilo i pripadnika hrvatskih oružanih snaga.

Sutradan, 11. travnja, održana je Skupština Županijskog vijeća naše Udruge za Ogranke s područja Dubrovačko-neretvanske županije.

U radu Skupštine su sudjelovali predstavnici Ogranaka Konavle, Dubrovnik, Ston, Korčula i Opuzen-Slivno.

Skupštinu je otvorio predsjednik vijeća Lujo Pešević, pozdravom i odavanjem počasti minutom šutnje svim pripadnicima hrvatske domovinske vojske 1941.-1945. godine i 1991.-1995. godine, koji su svoje živote položili na oltar Domovine.

Zatim je podnio izvješće o radu županijskog vijeća u protekloj godini, posebno kako bi se ustanovile žrtve rata i poraća, pripadnika hrvatskih oružanih snaga.

Istaknuo je da je, prema do sada poznatim podacima, samo časnika s područja bivšega dubrovačkog kotara poginulo 126, od tog broja je u borbama poginulo njih 57, a poslije svršetka rata u kolonama smrti i logorima njih 69, uz napomenu da to nije konačan broj; istraživanja se još vode.

Opsežna je rasprava vođena o izradi novog Statuta. Županijsko vijeće je izradilo i poslalo brojnim Ograncima i Središnjici prijedlog prednacrta novog Statuta kojim bi se neke odredbe o radu Ogranaka temeljito pojasnile. Za vjerovati je da će o tome biti govora na godišnjoj skupštini Udruge. Podneseno je i izvješće o materijalno-novčarskom poslovanju. Usvojivši program rada za 1997. godinu, Vijeće je završilo radom.

Istoga dana u 18 sati održan je godišnji Sabor gradskog Ogranka Dubrovnik.

Prisustvovao je veći broj članova i predstavnici Županijskog vijeća. Sabor je vodio predsjednik gradskog Ogranka Antun Krasovac.

Minutom šutnje odana je počast svim poginulim i umrlim pripadnicima hrvatskih oružanih snaga.

Nakon toga su predsjednik Ogranka i predsjednik Županijskog vijeća, uručili spomen Vojničkog reda trolista s križem kneza VIŠESLAVA članovima Udruge Peri BATINI, Melku BULAŠU, Stipi MANDUŠIĆU, Nikoli PRKAČINU i Nikoli VRANCU.

Podneseno je izvješće o radu Ogranka između dva Sabora, a poslije njega i izvješće o materijalno-novčanom poslovanju Ogranka.

Izvješća su usvojena pa je Sabor zaključio da rad članova Vijeća Ogranka zadovoljava, te im je produžio mandat za još godinu dana.

Po izvješćima je provedena rasprava, temeljem koje je Sabor zadužio predstavnika Ogranka koji bude ovlašten da ga zastupa na godišnjoj skupštini Udruge u Zagrebu,

1 - da istakne potrebu reguliranja statusa članova Udruge - poljoprivrednika bez mirovine, koji su u izuzetno teškoj situaciji;

2 - da istakne potrebu izjednačavanja u pravima s bivšim partizanima koji su još uvijek u povlaštenom položaju,

3 - da se založi za donošenje novog Statuta Udruge,

4 - da zatraži veće angažiranje Središnjice sa Žrtvoslovnom komisijom sabora, kako je to već ranije traženo.

Time je Sabor ogranka Dubrovnik završio s radom.

Lujo Pešević,	Tonči Krasovac,
predsjednik	predsjednik
Županijskog vijeća	Gradskog vijeća

GODIŠNJA SKUPŠTINA HD OGRANAK ZADAR

Započelo je svetom misom u crkvi Sv. Šimuna, koju je predvodio don Jerko Gergov.

Bilo je to početkom travnja, kad je u punoj dvorani Doma sindikata u Zadru počela radom Izborna skupština Udruge "Hrvatski domobran" Ogranak Zadar. Osim članova Skupštini prisustvovali su brojni gosti: Zadarski župan Šime Prtenjača, dožupan Pavao Račić, pročelnik za socijalnu skrb županije dr. Josip Kraljić, zastupnici u Saboru Davor Aras i Julije Derossi, dopredsjednik iz Središnjice Mladen Grgac i član Ivan Križić, iz Udruge Hrvatska žena gda Marija Butković, predstavnici 7. domobranske pukovnije gg. Kero i Sikirić iz Ogranka u Šibeniku, predstavnici političkih stranaka i javnih medija TV Zadar, radija i tiska.

Nakon Lijepe naše i minute šutnje za poginule i umrle, te izbora radnih tijela skupštine, o radu Ogranka u proteklom razdoblju izvješća je podnio predsjednik Ogranka Pavao Milković. Govorio je o radu Ogranka, o ostvarenju planova rada, posjetima povijesnim mjestima kao što su Bleiburg (posjećuje se svake godine), Jazovki, grobovima Senjskih žrtava, Međugorju i drugim mjestima takvog sadržaja iz naše bliže okoline, kako onih iz II. svjetskog rata, tako i iz Domovinskog rata i njegova pobjedonosnog svršetka i slobodne i nezavisne države Hrvatske. Na kraju je zaključeno da je Ogranak uspješno radio i da je dvogodišnje razdoblje bilo zapaženo kako kod članova tako i u sredini gdje živimo. Smatra se posebno značajnim što smo makar i mali doprinos dali našim pismom upućenim predsjedniku Sabora, zastupnicima, predsjedniku Vlade i ministrima, na tridesetak adresa, da se pokrene rješavanje statusa naših članova kojima nije nikako ili vrlo slabo riješeno životno pitanje i materijalne egzistancije za te sada starije ljude. Povratne informacije govore da se priprema zakonska regulativa koja će konačno i to riješiti.

O financijskom poslovanju izvjestio je rizničar g. Petar Jurica za koje je naveo da je bilo uspješno i da je pratilo i omogućavalo rješavanje i ostvarenje planova posjeta i druženja, pa čak i manje jednokratne financijske potpore našim najugroženijim članovima. To se moglo ostvariti jer je Udruga bila uvrštena u proračun Županije i grada te od donacija.

Svoj prilog raspravi dali su gosti župan Š. Prtenjača, dožupan P. Račić, D. Aras, J. Derossi, Mladen Grgac, Kero iz 7. domobranske, te S. Živković, A. Ivas, P. Sredić i drugi. S. Šarić iz Šibenika uz pozdrav je predložio da se general Zvonimir Červenko proglasi počasnim predsjednikom Udruge "HRVATSKI DOMOBRAN" što je pozdravljeno i prihvaćeno. S. Butković, kao voditelj Županijskog centra za utvrđivanje žrtava II. svjetskog rata i poraća, govorio je o radu u koji su uključeni i mnogi članovi ovog Ogranka. Do sad je popunjeno oko 2.000 popisnih kartona što je manje od polovice stradalnika s područja Županije. Obavljanje tog posla naš je povijesni zadatak koji moramo privesti kraju u znak sjećanja, ali i zbog povijesne istine tko je bio stradalnik, kao i obilježavanje mjesta stradanja, koja su na žalost zanemarena i neobilježena.

Skupština je usvojila i Program rada koji je obrazložio g. P. Jurica.

Izabrana su nova tijela vođenja Ogranka. I dalje je predsjednik P. Milković, tajnik S. Butković, rizničar i dopredsjednik P. Jurica, a novi dopredsjednik je Ilija Baljak, te članovi Izvršnog odbora Mate Prtenjača, Paško Škaulj, Dane Rukavina, Filip Nakić, Jure Župan, Božo Zdunić i Stjepan Živković. U Nadzorni odbor izabrani su: Niko Šimić, Ante Grbavac i Ante Vlatković, a u Stegovni odbor Tomislav Rogoznica, Mate Miletić i Luka Žepina.

Skupština je završila rad domjenkom uz stare borbene i narodne pjesme u dobrom raspoloženju.

Stjepan Butković

Godišnja skupština HD – Ogranak Zlatar

Na godišnjoj skupštini ogranka Društva ratnih veterana "Hrvatski domobran" Zlatar 16. 4. 1997. g. predsjednik Ogranka Željko Ceboci iznoseći izvješće o radu u proteklom razdoblju istaknuo je da je plan Ogranka ostvaren. Kao poseban uspjeh Ogranka iznio je svršetak akcije podizanja spomen-križa hrvatskim žrtvama 2. svj. rata, poraća i Domovinskog rata, čak 604 zahtjeva za priznavanje u radni odnos i posebni staž vremena provedenog u sastavu hrvatske vojske od 1941. do 1945. radi stjecanja prava na mirovine, opskrbine i socijalne zaštite udovica i invalida. Također, najavljeno je i tiskanje knjige o palima za Hrvatsku iz zlatarskoga kraja.

U raspravi, u kojoj su članovi Ogranka iznijeli brojna sjećanja, probleme, nepravde i želje da se one isprave, saborski zastupnik i predsjednik saborske Komisije za žrtve rata i poraća prof. Kazimir Sviben, čestitao je na učinjenom te pozvao sve nazočne da svoja brojna iskustva i uspomene zapišu, kako ne bi bile zaboravljene.

Čestitke Ogranku na učinjenom uputio je i dopredsjednik Društva "Hrvatski domobran" Mladen Grgac te uime Središnjice predao prigodni poklon, a čestitke i želje za uspješnim radom i suradnjom uputio je i predsjednik zabočkog ogranka Društva Danko Knezoci.

Za predsjednika Ogranka izabran je ponovno dosadašnji predsjednik Željko Ceboci, a u Izvršni su odbor izabrani i Zvonko Bobinec, Gabrijel Brčić, Vlado Hajnić, Branko Jembrih, Stjepan Levanić, Marijan Mrazović, Florijan Rogina, Josip Škof, Franjo Škrlec i Stjepan Turk. U Nadzorni su odbor izabrani Rudi Kovačić, Vlado Sviben i Milan Sviben, a u Sud časti Kazimir Sviben, Dragutin Žerjavić i Josip Mikulec. Predstavnici Ogranka u Županijskom odboru Društva "Hrvatski domobran" KZŽ bit će Vlado Hajnić, Željko Ceboci i Florijan Rogina.

Na skupštini je donesen i plan rada za naredno razdoblje, a posebna će se pažnja posvećivati iznošenju istine i zalaganju za prava staroga hrvatskog vojnika.

Marijan Sviben

10. TRAVNJA U SLAVONSKOM BRODU

U očekivanju odobrenja KOMISIJE pri Saboru HR za prijenos kostiju ubijenih hrvatskih vojnika koncem svibnja 1945. g. (kosti stotinjak ubijenih u šumi u Gor. Slatiniku kraj Slav. Broda, strše i vidljive su, a čekamo odobrenje već tri godine. Grobnica sa spomen-obilježjem izgrađena je prošle godine), članovi Društva rade još uvijek na zakašnjelim ZAHTJEVIMA za priznavanje staža, kao i na popisu žrtava II. svjetskog rata.

U korizmeno vrijeme sudionici Bleiburga i Križnog puta kao i ostali nositelji TROLISTA S KRIŽEM KNEZA VIŠESLAVA aktivno su sudjelovali u obredu KRIŽNOG PUTA u župnoj crkvi MAJKE BOŽJE BRZE POMOĆI, kao i u franjevačkoj crkvi PRESVETOG TROJSTVA. Uz prethodnu objavu na misama vjernici su suosjećali s nosiocima KRIŽA i svijeća te su obje crkve bile prepune. Nadahnute propovijedi na misi nakon obreda KRIŽNOG PUTA održali su župnik vlč. Mato LEŠIĆ – dekan i gvardijan samostana pater EGIDIJE, koji su usporedili boli i patnje ISUSA KRISTA sa sudionicima patnji na križnom putu od Bleiburga do Kovina, Niša i Đevđelije 1945. g.

Na posebno svečan način DRV HRVATSKI DOMOBRAN upriličilo je proslavu obilježavanja obljetnice 10. travnja 1941. g. – proglašenje Nezavisne Države Hrvatske. Nakon objave putem lokalnog radio Broda, koji je besplatno objavljivao poziv na komemoraciju na gradskom groblju kod prelijepog SPOMEN-OBILJEŽJA Hrvatskim vojnicima 1941-1945. g., na groblju se okupilo stotinjak članova i prijatelja, a prisutan je bio i župan dr. PITLOVIĆ kao i dogradonačelnik Pero KATALINIĆ. Nakon emitiranja zborne pjesme ALELUJA, himne LIJEPA NAŠA, minutom tihe molitve-šutnje, polaganja cvijeća i paljenja svijeća, odsvirane TIŠINE, vjerski obred obavio je vlč. župnik Mato LEŠIĆ koji je održao veoma nadahnutu propovijed. Nakon toga je govorio predsjednik Ogranka Društva g. Ivan BARBARIĆ o značenju 10. travnja 1941. g. vezanog uz borbu hrvatskog naroda s naglaskom na proteklih 70 godina. Nakon toga je predsjednik uručio šestorici članova Društva, te dva posmrtno, TROLIST S KRIŽEM KNEZA VIŠESLAVA. Nakon svečanosti na groblju članovi društva su na domjenku uz pjesmu hrvatske vojske 1941.-1945. g. obnovili sjećanja na mladenačke dane u borbi za svoju hrvatsku Državu. Ostaje jedino sjeta na lošu primjenu Zakona o pravima Hrvatske vojske iz II. svj. rata koji je veoma loše sročen i po kojem one najčešće i najteže kategorije nisu ostvarile nikakve materijalne naknade.

Dopredsjednik:
Ivan Rudec

U OREBIĆU OSNOVANO POVJERENSTVO DRUŠTVA "HRVATSKI DOMOBRAN"

Šestorici ratnih veterana dodijeljen spomen znak "Trolist s križem kneza Višeslava"

Na inicijativu Društva ratnih veterana pripadnika Hrvatske vojske iz II. svjetskog rata – HRVATSKI DOMOBRAN – Ogranak Korčula, osnovano je u Orebiću povjerenstvo ove udruge, u nedjelju 1. lipnja 1997. godine za područje zapadnog dijela poluotoka Pelješca.

U župnoj crkvi Pomoćnice kršćana održana je u 18 sati sv. misa za sve poginule za Hrvatsku, koju je vodio velečasni don IVAN PENAVA, a u 19 sati je počeo radom skup Povjerenstva u orebićkom hotelu "Orsan".

Nakon odsvirane himne i odane počasti palima za slobodu Domovine, sve nazočne članove Društva HRVATSKI DOMOBRAN, te predstavnike općine Orebić, vojske,

policije, stranaka, kulturnih i društvenih udruga, a posebice gospodina LUJA PEŠEVIĆA, predsjednika Županijskog društva i izaslanika Središnjice "Hrvatskog domobrana" iz Zagreba, kao i predsjednika Ogranka Ston g. IVANA HAKŠTOKA i sve nazočne, pozdravio je gospodin JAKOV TOMOVIĆ, potpredsjednik Ogranka Korčula. Tajnik Ogranka prof. MILAN OREB osvrnuo se na rad "HRVATSKOG DOMOBRANA" u Korčuli od njegova osnutka prije dvije godine do sada, ističući zadatke ove nestranačke udruge i borbu hrvatskih veterana, koji su od 1941. do 1945. godine bili u redovima hrvatske vojske, onda kao mladići od 18 do 24 godine, puni ljubavi i zanosa za domovinu, a danas su ovdje na skupu već starci u poodmakloj životnoj dobi, koji su se u ono vrijeme borili za ideale slobodne i nezavisne države Hrvatske.

Profesor OREB je naglasio da je onda to bio građanski rat jer su Hrvati bili podvojeni, ali kao antifašisti protiv nasilja, a danas sretni da imamo svoju slobodnu državu u kojoj valja da budemo jedinstveni pomažući našim još živim članovima - a mi smo za suživot i oprost.

Načelnik općine Orebić dr. DAMIR BATISTIĆ istakao je potrebu odavanja štovanja i zahvalnosti onima kojih više nema, a svoje živote su dali za Hrvatsku, uz pomoć njihovih obiteljima našom brigom i pažnjom.

U ime ogranka "HRVATSKOG DOMOBRANA" Ston govorio je predsjednik gospodin IVAN HAKŠTOK i izrazio radost što je i na ovom drugom dijelu poluotoka Pelješca osnovano Povjerenstvo našeg Društva u Orebiću.

S osobitom pažnjom sudionici skupa slušali su izlaganje g. LUJA PEŠEVIĆA, predsjednika Društva "HRVATSKOG DOMOBRANA" Županije dubrovačko-neretvanske, koji je dao sažeti i dokumentaran pregled povijesti i događanja od 1941. do 1945. god. kao i vremena nastanka naše mlade hrvatske države, te uloge domobranske vojske u II. svjetskom ratu i njezina strahovitog stradanja. "Mi smo bili narod koji je želio svoju Hrvatsku državu koja nije bila fašistička kako to neki žele prikazati. Mi smo spremni oprostiti, ali što je bilo, nećemo nikada zaboraviti i to trebaju znati naša sadašnja i buduće generacije, stavljajući hrvatsku povijest na pravo mjesto" – naglasio je na kraju toplo pozdravljen pljeskom g. LUJO PEŠEVIĆ.

Donačelnik općine Orebić kapetan ROKO PALIHNIĆ emotivno uzbuđen kazao je da ovo što je govorio gospodin PEŠEVIĆ valja da čuju i naši mladi u školama i da upoznaju kako se borilo za slobodu i stvaranje Hrvatske države.

Šestorici sudionika Bleiburga i Križnog puta 1945. godine predana su odličja – spomen-znakovi "Trolist s križem kneza Višeslava", a primili su ih: Za pokojnog ZVONIMIRA BOŠNJAKA njegov sin invalid Domovinskog rata, RANKO HLUBNA, JURE TOLJ, MATO TOLJ, STJEPAN PERDIG i TUGOMIR PAAR, na čemu su se oni toplo zahvalili vojničkim pozdravima.

U novoosnovano Povjerenstvo "HRVATSKOG DOMOBRANA" Ogranka Korčula – za zapadni dio Pelješca izabrani su: RANKO HLUBNA, MATKO ŽUPA, STIPE PERDIJA i TUGOMIR PAAR, a u ovom Povjerenstvu evidentiran je 21 član.

Nakon uspješno završenog radnog dijela skupa "HRVATSKOG DOMOBRANA" uslijedio je domjenak u hotelu "Orsan", što je lijepo priredilo Hotelsko turističko poduzeće "Orebić" d.d., gdje su u razgovorima među starim hrvatskim veteranima evocirane uspomene iz njihovih mladih ratnih dana u borbama za slobodu Hrvatske.

Matko Župa

Hrvatska vojska danas

HRVATSKI KADETI NA AMERIČKIM AKADEMIJAMA

ZAGREB – U sklopu američko-hrvatske vojne suradnje, Ministarstvo obrane RH nominiralo je kandidate za odlazak na američke vojne akademije kopnenih, zrakoplovnih i pomorskih snaga. Svaka od tri američke vojne akademije dodijelila je po deset mjesta za međunarodne kandidate iz cijelog svijeta. U vrlo zahtjevnoj i oštroj konkurenciji, Hrvatska je postigla izuzetan uspjeh imenovanjem četvero kadeta za naraštaj američkih vojnih akademija 2001. Izabrani kandidati su: gđica Irena Peharda, U.S. Army Academy West Point; g. Mario Bogunović, U.S. Army Academy West Point; gđica Deborah Herceg, U.S. Air Force Academy; g. Zorko Petruša, U.S. Navy Academy.

Čak 134 zemlje, uključivo i sve članice NATO-a, predložile su više od 2000 kandidata, a Hrvatska je osvojila četiri od ukupno 30 mjesta - ističe se u priopćenju Ministarstva obrane RH.

ZAVRŠEN SEMINAR ZA VISOKE ČASNIKE HV-a

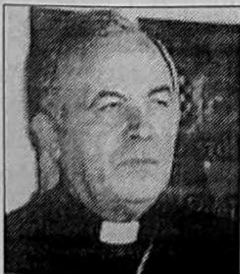
AMERIČKA ISKUSTVA ZA HV

ZADAR - Dodjelom diploma visokim časnicima HV-a, u vojarni "Šepurine" kod Zadra jučer je završen seminar što su ga održali časnici vojske SAD-a u sklopu suradnje vojski dviju zemalja. Od 29. travnja u Zadru je trajao seminar pod nazivom "Upravljanje obukom", koji su polazili visoki časnici HV-a, a vodili američki stručnjaci, članovi Mobile Training Teama (pokretnog obučnog tima) kako bi pomogli razvoju HV-a. Svrha seminara bila je upoznavanje hrvatskih časnika s načinom upravljanja obukom u oružanim snagama SAD-a, da bi potom to znanje primijenili u svojim postrojbama.

Na svečanoj dodjeli diploma nazočnima su se obratili voditelj seminara general bojnik Milenko Filipović, a prisutne je pozdravio i američki pukovnik William Fleser. Njih su dvojica podijelili diplome 40-orici časnika HV-a, među kojima generalima, stožernim brigadirima i drugim visokim časnicima. Nazočan je bio i izaslanik ministra obrane i Glavnoga stožera HV-a glavni inspektor obrane HV-a general pukovnik Ante Gotovina, koji je čestitao polaznicima i zahvalio američkoj vojsci i Veleposlanstvu SAD-a u Zagrebu, koje je organiziralo seminar.

Večernji list, S.V. 1997.

BISKUP JEZERINAC VOJNI VIKAR

Papa Ivan Pavao II. utemeljio je Vojni vikarijat u Republici Hrvatskoj za dušebrižništvo vjernika katolika pripadnika oružanih i redarstvenih službi Republike Hrvatske, te je za vojnog ordinarija imenovao dosadašnjega zagrebačkog pomoćnog biskupa Jurja Jezerinca.

Prema kanonskom zakoniku katoličke crkve Vojni ordinarijat je personalna biskupija koja na čelu ima vojnog ordinarija, a on, zajedno s vojnim vikarom i kapelanima pastoralno skrbi za katoličke vjernike pripadnike oružanih i redarstvenih snaga, te za njihove obitelji.

Na temelju ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o dušebrižništvu u Hrvatskoj vojsci i redarstvenim snagama, sjedište Vojnog ordinarijata bit će u Zagrebu.

Velebit, 2. svibnja 1997. *Ž.S.*

U spomen

POKOP U HRVATSKOJ ZEMLJI

Na gospićkom groblju pokopana je 2. svibnja urna s pepelom generala Matije Čanića, posljednjeg zapovjednika oružanih snaga NDH, koji je umro 1964. u Argentini

Domobranski general Matija Čanić jedan je od malobrojnih Hrvata političkih emigranata, koji je posljednje počivalište našao u hrvatskoj zemlji. Pokopan je uz počasti koje Klub 242 (čine ga preživjeli časnici i pitomci nekadašnje Domobranske akademije i Domobranske zastavničke škole, Zagreb, Ilica 242, 1941-1945.) i društvo Hrvatski domobran iskazuju svojim članovima.

Svečani obred održan je u subotu 3. svibnja 1997. u Gospiću, na groblju Sv. Marije Magdalene ispred istoimene kapelice i položene urne s pepelom Matije Čanića, umrlog u Argentini 1964. god. Uz urnu, prekrivenu hrvatskom zastavom, smjenjivale su se počasne straže gospićkih domobrana iz II. svjetskog rata, društva Hrvatski domobran i Kluba 242. Posljednju počast došli su iskazati i članovi Hrvatskog društva političkih zatvorenika. U nazočnosti gostiju i brojnih Gospićana sv. misu služio je vlč. Stipe Zeba, uz koncelebraciju o. Vjekoslava Lasića, nekadašnjeg dušebrižnika hrv. političke emigracije, i vlč. Josipa Kapša. U tišini i pobožnosti slušali smo riječi Evanđelja i propovijed. Posebno su dojmljive bile riječi vlč. Zebe: "... mučenik Matija čekao je 33 godine da bude pokopan nekoliko metara od mjesta, gdje su u muci i boli prolijevali krv oni koji su se žrtvovali da bismo danas mogli slobodno govoriti da smo Hrvati, da slobodno možemo Boga moliti na svom jeziku.

Nakon sv. mise uz zajedničko pjevanje pjesme "Do nebesa nek se ori..." urnu do groba Čanićevih roditelja ponio je domobranski časnik Darko Škrinjar uz pratnju dvojice kolega. Špalir pogrebnoj povorci činili su članovi Kluba 242 i Društva Hrvatski domobran s vijencima.

Nad grobom se u ime sugrađana od generala Čanića oprostio gradonačelnik Ivan Blažević, napomenuvši da je ".. ovaj oproštaj simboličan čin u povijesti Hrvata. Nakon 75 godina zauvijek smo se oduprli stvaranju Velike Srbije." U ime hrvatskog društva političkih zatvorenika oprostio se tajnik zagrebačke podružnice Gospićanin Vladimir Cico Naglić. Kroz povijesnu retrospektvu opisao je vjekovna stradanja ličkih Hrvata.

Milan Marušić - Udbinski govorio je u ime društva "Hrvatski domobran" o vojnoj karijeri generala Čanića, koja je, unatoč njegovoj sposobnosti, bila sputavana u jugoslavenskoj vojsci, samo zato što je bio Hrvat. On, kojega su zvali "ocem vojnika", munjevito je napredovao do čina generala dobivši i sedam kolajni tek u svojoj državi.

Vlč. Josip Kapš, župnik trnovački bi je, kako sam reče, vojnik generala Čanića, rastavši se od njega na bleiburškom polju. On je nakon "križnog puta" odlučio biti svećenik i tako pomagati svima koji pate.

Konačni ispraćaj bio je uz pjevanje časničkog zbora Kluba 242, koji je otpjevao "Vilu Velebita" i domobransku pjesmu "U planini". Urna je položena uz spuštene zastave spomenutih Društava, a trubom je odsviran mirozov.

Za ovaj dostojanstveni i svečani ispraćaj zaslužna su u prvom redu dvojica Gospićana: prof. Ante (Slavko) Asić za ceremonijal i Branko Butković za sve poslove oko pokopa, uključujući doček i prijam nekoliko autobusa gostiju.

Na grob Matije Čanića položen je vijenac Zavičajnoga kluba Gospićana u Zagrebu, što su učinili predsjednik Ante (Slavko) Asić predsjednik i članovi Branko Butković, Ilija Polić i Ana Tomljenović.

General Matija Čanić dolično je pokopan. Nekoliko metara od njegova groba bilo je stratiše i grobnica mučenika koje su partizani strijeljali nekoliko mjeseci poslije svršetka II. svjetskog rata, a među kojima su i brojni Gospićani. Na njihovim grobovima parkiraju se danas automobili i probijena je prečica – poljski put prema benzinskoj crpki. Masovna grobnica je i ispod susjednoga nogometnog igrališta, što je utvrđeno iskopom prilikom njegove izgradnje, pa ipak je izgrađeno! Čini se da je lakše prenijeti posmrtne ostatke preko oceana, nego preko ograde gospićkog groblja.

Ana Tomljenović

U SPOMEN POGINULIMA OBITELJI HEČIMOVIĆ

U crkvi sv. Roka u Perušiću održana je sv. misa zadušnica za hrvatske junake, oca MARKA i sinove MIRKA i TOMISLAVA HEČIMOVIĆA, koji su svoje živote utkali u temelje naše domovine.

Marko, rođen 1903. u Perušiću, bio je jedan od osnivača Hrvatske stranke prava za perušićki kotar, sudionik zbora u Senju, poznatog kao "Senjske žrtve". Za cijelo vrijeme rata bio je općinski bilježnik, a krajem rata priključio se hrvatskoj vojsci i s njom se povlačio do Bleiburga gdje mu se gubi svaki trag.

Mirko, rođen 1924. u Perušiću, javio se u hrvatsku vojsku 1941. kao dobrovoljac. Po završetku vojne izobrazbe u Stockerauu vratio se u Hrvatsku i postao zapovjednikom satnije u Pagu. Dolaskom u perušićki kraj vodi borbe s partizanima kojom je prilikom bio teško ranjen i zarobljen. Likvidiran je pod nepoznatim okolnostima.

Tomislav, rođen 1929. u Perušiću, pristupio je 1942. nižoj domobranskoj zastavničkoj školi u Kamenici te prešao u zagrebačku DZŠ s kojom se povlačio do Bleiburga, prošao Križni put i uspio pobjeći. Poslije rata odlazi na dosluženje vojnog roka u Subotici gdje je "nesretno stradao".

Na grobu obitelji Hečimović, u nazočnosti mnogih članova Hrvatskog domobrana i Kluba 242 kao i obitelji, prijatelja i mještana, nakon blagoslova vlč. Josipa Mustača, položeni su vijenci i govorima prisutnih evocirane uspomene na poginule.

MS

ZVONIMIR LOVŠIN
1925 - 1997

Dana 27. 5. 1997. nakon kratke i teške bolesti u Popovači preminuo je ZVONIMIR LOVŠIN, dočasnik hrvatskog zrakoplovstva, koji je 28. 5. sahranjen u Stružcu. Rođen je 5. 11. 1925. u Modrići, BiH, od oca Martina i majke Lucije rođ. Dumović. Svoje djetinjstvo s još četiri brata i jednom sestrom proživio je u čestitoj hrvatskoj katoličkoj obitelji u Banjoj Luci.

Kao mladić u sedamnaestoj godini, krajem ljeta 1942. g. upisao se u dvogodišnju zrakoplovnu dočasničku školu u Petrovaradinu koju s uspjehom završava u činu vodnika. Krajem jeseni 1944. g. zrakoplovni vodnik Zvonimir Lovšin s novom generacijom pitomaca prelazi iz Petrovaradina u Zagreb u postrojbu "Prve padobranske lovačke bojne" s kojom u toku zime i ranog proljeća (1944/1945) ima u Moslavini više okršaja i jednu veću borbu kod Čazme.

Početkom svibnja povlači se sa svojom postrojbom prema Sloveniji i Austriji i u Bleiburgu je zarobljen 15. 5. 1945. U koloni zarobljenika prema Mariboru sastaje se sa svojim starijim bratom Antom, časnikom II. Jurišne bojne iz Zagreba, koji je ubijen u Mariboru. Križni put je proveo od Maribora preko Zagreba, Osijeka, Našica, Požege i Petrovaradina sve do 6. 8. 1945. g. kad je u Vršcu pušten iz logora i vratio se u Banju Luku.

Dne 1. 11. 1945. g. uhitila ga je OZNA a Vojni sud u Banjoj Luci osudio na sedam godina zatvora s gubitkom građanskih prava zbog sudjelovanja u hrvatskoj vojsci kao dočasnik. Nakon izdržane kazne od 6 godina u zatvorima Stolca i Zenice pušten je na uvjetnu slobodu 28. 11. 1951.

Krajem 1951. g. oženio je Silvestrinu r. Kovač koju je upoznao u zatvoru u Zenici, gdje je i ona radi hrvatstva odležala godinu i po dana. U Banjoj Luci je radio kao tvornički radnik i uz svu težinu života u braku su odgojili i othranili četvero djece (tri kćeri i jednog sina).

Nakon "Oluje" u kolovozu 1995. g. Zvonimir Lovšin s obitelji je protjeran iz Banje Luke. Sa suprugom smjesti se u Stružcu, a djeca sa svojim obiteljima razišla se na sve četiri strane. Za svoju odanost domovini Hrvatskoj, vodniku Zvonimiru Lovšinu dodijeljen je spomen-znak "Vojnički red trolista s križem kneza Višeslava", a Vlada RH priznala mu je statut političkog zatvorenika.

Nakon progonstva iz Banje Luke i dolaskom u Hrvatsku, Zvonimir Lovšin se učlanio u Društvo ratnih veterana Hrvatske "Hrvatski domobran" Ogranak Zagreb i u "Hrvatsko društvo političkih zatvorenika", podružnicu Sisačko-moslavačke županije.

Dragi Zvone, neka Ti je lahka ova hrvatska gruda za koju si dao svoju mladost i toliko patio.

Tvoji ratni veterani Hrvatske:

Branko Brdarić iz Varaždina,
Branko Celner iz Slavonskog Broda,

a iz Zagreba

Vjekoslav Bogdanić, Josip Dolinar,
Marijan Habjanović i Zlatko Krivanek.

PREŽIVJELI IZ VIROVITIČKE TVRĐAVE – JAVITE SE!

Do jeseni 1944. godine s prijateljima i suborcima nalazio sam se u Virovitičkoj Tvrđavi na obrani toga kraja koji partizani uz mnoga nastojanja nisu do tada uspjeli osvojiti.

Naša mala jedinica po višoj zapovijedi morala je napustiti Tvrđavu i zauzeti postav u Vetovu koje je bilo u opasnosti zbog velike koncentracije neprijatelja na tom sektoru. Branili smo napade na pravcu Kutjevo – Sl. Požega.

Bilo bi mi jako drago da mogu nešto čuti o mojim prijateljima iz Tvrđave, pogotovo ako bih mogao s kime i uspostaviti vezu. Nadam se da još ima nekoga od preživjelih.

Molim, javite mi na moju adresu, bit ću vrlo zahvalan.

Mato P. Strasner
10 Scott St.
Whyalla Stuart 5608 S.A.
AUSTRALIA

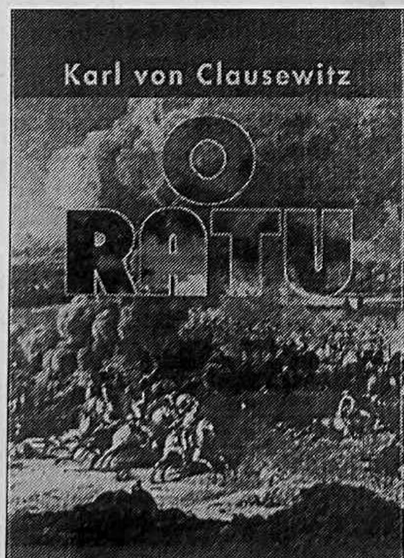
Nove knjige

KNJIGA O RATU

Karl von Clausewitz jedan je od najboljih teoretičara ratnog umijeća, a njegova knjiga "O ratu" po mišljenju je mnogih kritičara ne samo najveća, nego i jedina velika knjiga o ratovanju. Mogli bismo je jedino usporediti s knjigom Sun Tzu-a "Umijeće ratovanja". Osam knjiga koje nam nudi Clausewitz prava su remek-djela koja izučavaju prirodu rata, teoriju, strategiju, borbu, oružanu snagu, obranu, napad i ratni plan.

Za razliku od mnogih teoretičara koji su razmatrali samo materijalne aspekte: naoružanje, teren, utvrde, pravce napada i njegove geometrijske kombinacije, Clausewitz u sve to uključuje još jednu važnu odrednicu – moralnu: duh postrojbe, ratnu doktrinu, karakter generala. Na temelju svih tih sastavnica daje svoj sud o sposobnosti pojedine oružane sile.

Njegova tvrdnja da je rat produljena ruka politike samo je jedan pogled na odnos između politike i rata.

Po njemu rat nije ništa drugo nego nastavak političkih odnosa upletanjem drugih sredstava. Rat je sredstvo politike i dio političkih odnosa i nikako nije samostalna pojava. Clausewitz rat podređuje politici.

Politika ne postavlja izvidnice niti ophodnje, ali ima presudnu riječ u boju pa čak i na sam plan borbe. Clausewitz uopće ne može zamisliti čisto vojničko stajalište. Politika mora odrediti koji pravci događanja odgovaraju ciljevima rata. Ratno umijeće na svom najvišem stupnju postaje politika koja ne piše note nego vodi bitke.

Ipak, za nas Hrvate najvažnija je njegova osma knjiga koja je velikim dijelom posvećena moralnim odlikama ratovanja. Stvaranje samostalne i međunarodno priznate Hrvatske koju je hrvatski narod predvođen dr. Franjom Tuđmanom izvojštio u Domovinskom i obrambenom ratu, svakako je suvremena potvrda Clausewitzeve teorije. Moralne odlike koje ovaj pisac navodi utjelovile su se čudesnim skladom u hrvatskom vojniku, dočasniku i časniku.

Posve smo uvjereni da novija povijest ratovanja dosad nije poznavala takvo junaštvo, mudrost, humanost i viteštvo kao što je iskazala Hrvatska vojska u borbi za slobodu svoga naroda. Naši "Bljeskovi", "Ljeta" i "Oluje" i sve druge bitke Domovinskog rata dokaz su nesagledive superiornosti narodnog duha motivirana pravdom i slobodom Domovine nad golemom ratnom tehnikom koju je neprijatelj imao.

Jednom zauvijek naši vojnici i časnici, iznikli iz ratnog vihora, naučili su da se samo pobjedom nalazi do mira i slobode. Braneći svoju zemlju naša je vojska potkraj dvadesetog stoljeća svojom krvlju ispisala najslavnije stranice hrvatske povijesti. Strategije hrvatskoga obrambenog ratovanja i blistave pobjede postat će sve više predmetom stalnog izučavanja na vojnim akademijama diljem svijeta. Stoga će prijevod ove knjige na hrvatski jezik dobro poslužiti našim vojnicima, dočasnicima i časnicima u usavršavanju znanja o teoriji i praksi suvremenog ratovanja.

General bojnik Ivan Tolj